БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 8 (5299).

10 Январь, 1984 й.

СЕШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.

Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

9 январь куни Тошкентда тантанали вазиятда Давлат мукофотларини топшириш маросими бўлди.

Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги хизматлари учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ленин орденига сазовор бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев орденларни топшириб, мукофотланганларни самимий муборакбод эт[illegible], уларга сиҳат-саломатлик [illegible], Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнатда янги-янги муваффақиятлар тилади.

ТАЖРИБА ҚЎЛ КЕЛЯПТИ

Киров районидаги 80-мактаб ўқитувчиси А. Н. Гапоненко кўп йиллардан бери агитаторлик қилиб яхши тажриба орттирган. Шу боисдан ҳам унга агитпункт мудири вазифасини бажаришни ишониб топширишди. Бу ишда унинг кўп йиллик тажрибаси қўл келяпти.

Шу кунларда у бошчилик қилаётган агитпункт чиройли қилиб безатиб қўйилди. Ранг-баранг плакатлар ва стендлар шаҳримиз меҳнаткашларининг КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширишда қўлга киритаётган ютуқлари ҳақида ҳикоя қилади. Бу ерда радио, телевизор телефон бор. Алоҳида шкафда эса сайлов адабиётлари тартиб билан териб қўйилган.

Агитпунктга 80-мактаб ва Тошкент автомобиль йўллари институти ўқитувчиларидан ташкил топган 81 агитатор бириктириб қўйилган. Улар «Марказ — 5» квартали аҳолиси ўртасида сайловолди ишларини олиб боришяпти.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1984 йил 9 январда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XIII пленуми бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. Усмонхўжаев «Республика партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида баён этилган қоида ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Доклад юзасидан музокараларда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Х. Худойберганов, «Узбекшахтострой» трестининг бригадири Д. А. Зазулин, Ўзбекистон Қасаба Союзлари республика Советининг раиси Н. М. Маҳмудова, Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг президенти О. С. Содиқов, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. Н. Сивец, Нишон районидаги Чўли Бегимқулов номли совхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи А. Н. Носирова, Навоий область партия комитетининг биринчи секретари В. П. Есин, «Газлинефтегаздобича» ишлаб чиқариш бирлашмасининг оператори А. Бомуротов ўртоқлар иштирок этдилар.

Пленум Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси ўртоқ Қ. А. Аҳмедовнинг «Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1984 йилги давлат плани ҳақида»ги, Ўзбекистон ССР Молия министри ўртоқ И. А. Каримовнинг «Ўзбекистон ССРнинг 1984 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва Ўзбекистон ССРнинг 1982 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида»ги докладларини тинглади.

Докладларни муҳокама қилишда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. К. Камолов, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли Наманган шойи газламалар комбинатининг тўқувчиси Р. М. Баранова, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Х. У. Умаров, Зарбдор районидаги «Ударник» совхозининг директори Л. А. Алиева, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министри А. А. Уркинбоев, Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг директори М. Е. Красильников, Москва районидаги «Победа» колхозининг раиси Р. Жўраева ўртоқлар қатнашдилар.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. Усмонхўжаев якунловчи нутқ сўзлади.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан пленум тегишли қарорлар қабул қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

Ўртоқ О. У. Салимов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси этиб сайланганлиги муносабати билан пленум уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари вазифасидан озод қилди.

Пленум ўртоқ Р. Ҳ. Абдуллаевани Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади.

Пленум ўртоқ Ғ. Х. Қодировни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари — қурилиш бўлимининг мудири ва бюро аъзоси қилиб сайлаб, уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети оғир саноат ва машинасозлик бўлимининг мудири вазифасидан озод қилди.

Ўртоқ С. А. Асриянц Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети оғир саноат ва машинасозлик бўлимининг мудири этиб тасдиқланди.

Пленум Х. Ҳ. Яҳёевни ишда ва шахсий хулқ-атворда йўл қўйган хатолари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети составидан чиқарди.

Шу билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини тамомлади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XIII ПЛЕНУМИНИНГ РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1983 ЙИЛ ДЕКАБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИДАН, КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ РАИСИ ЎРТОҚ Ю. В. АНДРОПОВнинг НУТҚИДА БАЁН ЭТИЛГАН ҚОИДА ВА ХУЛОСАЛАРДАН КЕЛИБ ЧИҚАДИГАН ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ ҚАРОРИ

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленуми партия ва бутун совет халқи турмушида муҳим воқеа бўлди. У партия XXVI съездининг қарорлари қандай бажарилаётганлигига баҳо берди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумидан кейин ўтган даврдаги ишни якунлади, экономикага раҳбарликни такомиллаштириш, иш сифатини, резервлардан самарали фойдаланишни ҳар томонлама яхшилаш, уюшқоқлик ва интизом даражасини ошириш йўллари ҳамда тадбирлари тўғрисида бир қанча муҳим, принципиал қоидаларни илгари сурди, халқ хўжалигининг кўпгина соҳаларидаги танг жойларни ва мавжуд камчиликларни очиб ташлади, уларни тугатиш тадбирларини белгилаб берди.

Коммунистлар, барча совет кишилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Юрий Владимирович Андропов нутқининг текстини баланд руҳ билан кутиб олдилар. Бу муҳим сиёсий ҳужжатда халқ хўжалигини янада ривожлантириш, ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, жамики ишлаб чиқариш потенциалидан янада тўла-тўкис фойдаланиш хусусида чуқур фикрлар ва хулосалар баён этилди. Унда партиянинг ҳозирги босқичдаги социал-иқтисодий сиёсати яққол ва мужассам қилиб ифодалаб берилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. Усмонхўжаевнинг «Республика партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида баён этилган қоида ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида»ги докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, шуни қайд этадики, бутун мамлакатимиздаги каби, республикада ҳам иқтисодий ўсишнинг интенсив омилларидан янада тўла-тўкис фойдаланишга, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашга, ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришга, ишлаб чиқариш самарадорлигини, иш сифатини оширишга, меҳнаткашларнинг фаровонлигини юксалтиришга қаратилган катта-катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Саноат маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган йиллик планни муддатидан илгари, 1983 йил 26 декабрда бажарди ва пландан ташқари 304 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилди. Саноатда ишлаб чиқариш ҳажми 5,1 процент, яъни планда белгилангандан кўпроқ миқдорда оширилди.

Капитал қурилиш юксак суръатлар билан олиб борилди. Бир йил мобайнида капитал маблағ ҳажми 4 процентдан зиёд кўпайди ва 6 миллиард сўмдан ошиб кетди. Транспорт, алоқа, хизмат соҳаси корхоналари иши бир мунча яхшиланди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш анча кўпайди. Дон, сабзавот, мева, узум, полиз маҳсулотлари тайёрлаш, умумиттифоқ фондига мева-сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан олинган мажбуриятлар, гўшт, сут, жун тайёрлаш планлари бажарилди.

Об-ҳаво шароити қийин келишига қарамай, республика пахта тайёрлаш планини шараф билан бажарди, давлатга 5 миллион 930 минг тоннадан кўпроқ Ўзбекистон «оқ олтин»и топширилди.

Социал программа изчиллик билан амалга оширилмоқда. Аҳолининг даромадлари, чакана товар обороти, маиший хизмат ҳажми ортмоқда.

Шу билан бирга пленум республика экономикаси, фани, маданиятини ривожлантиришда катта камчиликлар ва фойдаланилмай ётган резервлар борлигини қайд этади.

Бултур бир қанча корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш умумий ҳажми юзасидан белгиланган планларни бажармади, маҳсулот етказиб бериш топшириғини ва шартномавий мажбуриятларни уддалай олмади. Ишлаб чиқариш қувватларидан тўла-тўкис фойдаланилмаяпти, меҳнат унумдорлиги суст ошмоқда. Маҳсулот сифатини яхшилаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалалари суст ҳал этилмоқда, янги техника ва технология ишлаб чиқаришга етарли даражада жорий этилмаяпти, қўл меҳнатининг улуши секинлик билан камайтирилмоқда, иқтисодий тежашга, материал ва ресурсларни эҳтиёт қилиб сақлашга ҳамма жойда ҳам риоя этиляпти, деб бўлмайди.

Капитал қурилишда катта-катта камчиликлар бор. Асосий фондларни ишга тушириш плани бажарилмаяпти, чала қолган қурилиш ҳажми камаймаяпти, ҳамон унинг сифати паст, капитал маблағнинг сочиб юборилишига йўл қўйилмоқда.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, Озиқ-овқат программасини амалга ошириш имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланилмаяпти. Бултур Андижон, Жиззах, Наманган ва Сирдарё областлари, Толимаржон, Меҳнатобод, Ховос, Пахтакор, Жалолқудуқ районлари ва бир қанча районлар пахта тайёрлаш планини бажара олмади. Бир қанча областларда, кўпгина районлар ва хўжаликларда қишлоқ хўжалик экинларини етиштириш агротехникаси бузилмоқда, дала ишларининг ўз вақтида ўтказилмаслигига ва сифати паст бўлишига йўл қўйилмоқда. Уруғчиликдаги, ер ва сув ресурсларидан, қишлоқ хўжалиги техникаси ва ўғитлардан фойдаланишдаги камчиликлар ҳамон бартараф қилинмаган. Сабзавот, мева ва картошка сақланадиган омборлар тармоғи жуда суст ривожлантирилмоқда. Бир талай районлар ва хўжаликлар чорвачиликни дуруст ривожлантиришни таъминламаяптилар, гўшт, сут, тухум етиштириш планларини бажармаяптилар, чорва ва парранда маҳсулдорлигини пасайтириб юбордилар, наслчилик ишига, ем-хашак базасини мустаҳкамлашга тузук эътибор бермаяптилар.

Аҳолининг халқ истеъмол молларига, озиқ-овқат маҳсулотларига, маиший хизматларга бўлган талаб ва эҳтиёжларини қондиришда нуқсонлар бор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми қарор қилади:

1. КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленумининг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1984 йилга мўлжалланган давлат плани ва СССРнинг 1984 йилги давлат бюджети лойиҳалари тўғрисида»ги қарори муттасил бажариладиган дастур деб қабул этилсин.

Пленум республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари номидан партия билан Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида баён этилган фикр ва хулосаларни астойдил маъқуллаб, якдиллик билан қўллаб-қувватлайди. Ўртага қўйилган энг зарур кундалик ва истиқболдаги вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш барча партия, совет, хўжалик органлари, жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективларининг, республикадаги ҳар бир коммунистнинг, ҳар бир меҳнатчининг фаолиятига асос қилиб олиниши керак.

2. Область, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, министрликлар ва идоралар, совет хўжалик касаба союз ва комсомол органлари меҳнат коллективларини, ҳар бир меҳнаткашни 1984 йил план топшириқларини, умуман беш йилликни тўла ва ошириб бажаришга сафарбар этиш соҳасидаги ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни кенг қулоч ёздирсинлар.

Республиканинг ишлаб чиқариш потенциалидан, меҳнат ресурсларидан максимал равишда фойдаланишга, асосий ишлаб чиқариш фондларининг самарадорлигини оширишга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотга бўладиган металл сарфини ва унинг таннархини камайтиришга алоҳида эътибор қаратилсин. Асбоб-ускуналарнинг иш сменалилигини кўпайтириш ва лойиҳа қувватларига етиб олиш учун бошланган ҳаракат кенг авж олдирилсин.

Моддий ресурсларни, айниқса ёқилғи ва металлни камроқ сарфлаган ҳолда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш таъминлансин, чиқимларнинг кўпайишига нисбатан пировард натижаларнинг илдамроқ ўсишига ҳаракат қилинсин. Бутун куч-ғайрат меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулот таннархини камайтиришга қаратилсин. Меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процент ошириш ва маҳсулот таннархини 0,5 процент камайтириш учун кенг миқёсдаги ишлар авж олдириб юборилсин, бу ишлар партиянинг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин. Ўн биринчи беш йилликнинг тўрт йили учун кўзда тутилган планларни барча корхоналар, бирлашмалар ва хўжаликлар бажариши таъминлансин.

Область партия комитетлари, министрликлар, идоралар, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, иттифоқ аҳамиятидаги корхоналар, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш билан зўр бериб шуғуллансинлар, янги техникани жорий этиш планлари сўзсиз бажарилишини таъминласинлар, ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини ҳар томонлама оширсинлар, қўл меҳнати улушини кескин қисқартирсинлар, маҳсулот сифатини яхшиласинлар.

3. Область, шаҳар, район партия комитетлари, министрликлар ва идоралар, бошқарув ва ишлаб чиқаришнинг ҳамма бўғинларидаги ишнинг аниқ ташкил этилишини таъминласинлар, ҳар бир тармоқда, ҳар бир меҳнат коллективида план топшириқларини тўла ва ошириб бажариш, ҳамма турдаги ресурсларни, материаллар, хом ашё ва энергияни тежашни кучайтириш, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш йўллари, воситалари ва методларини белгиласинлар. Барча тармоқлар ва корхоналарнинг узлуксиз ишлаши учун қўшимча резервлар сабот билан қидириб топилсин. Ҳамма жойда мажбуриятлар ишлаб чиқилиши ва қабул этилишини туғаллаш, корхоналар, қурилишлар, совхозлар, колхозлар, ташкилотлар, бригадалар, звенолар учун махсус тежамкорлик ҳисобларини очиш, энг яхши натижаларга эришган кишиларни актив рағбатлантириш зарур. Илм-фан ютуқлари, илғор тажриба, меҳнатни ташкил этишнинг бригада формалари практикага кенг жорий этилсин.

Партия ташкилотларининг, хўжалик раҳбарларининг вазифаси маҳсулот етказиб бериш юзасидан тузилган шартномага кўра, олинган мажбуриятларга сўзсиз риоя этишга эришишдан иборат. Материал-техника таъминоти органларининг, транспорт, ишлаб чиқариш жараёнининг узлуксизлиги ва бир маромда бўлишини таъминлаши лозим бўлган жамики бошқарув бўғинларининг иши такомиллаштирилсин.

Ёқилғи-энергетика комплексини ривожлантиришга, пахтачилик учун янги, янада мукаммал техника яратишга, саноат корхоналарининг қишлоқ жойлардаги филиалларини барпо этишга, атроф муҳитни муҳофаза этишга алоҳида эътибор берилсин. Транспорт ва алоқа, хизмат соҳаси корхоналарининг янада пухтароқ ишлашига ҳаракат қилинсин.

4. Партия, совет хўжалик органлари капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволини қатъиян яхшиласинлар, бутун куч ва воситаларни ишга тушириладиган объектларга тўпласинлар, янги ишлаб чиқариш қувватлари тезроқ ишга туширилиши ва ўзлаштирилишини таъминласинлар, уй-жой, мактаблар, касалхоналар, мактабгача тарбия муассасалари, социал-маданий-маиший объектлар қурилишини алоҳида назорат остига олсинлар, барпо этилаётган объектларнинг сифатини оширсинлар.

5. Пленум пахта етиштиришни узлуксиз кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш республика партия, совет, хўжалик органларининг, жамоат ташкилотларининг энг муҳим вазифаси эканини, коммунистлар, барча меҳнаткашларнинг энг муҳим ватанпарварлик ва интернационал бурчи эканини таъкидлайди. Бунинг учун пахтачилик маданиятини, пахта етиштириш агротехникаси даражасини ҳар томонлама ошириш, ғўза парваришини ва ҳосил теримини механизациялаш, ўғитлардан фойдаланишни яхшилаш, ерларни мелиорациялаш ва ирригациялашни такомиллаштириш, суғориладиган ҳар гектар ернинг самарадорлигини ошириш зарур.

6. Озиқ-овқат программасини амалга оширишда, дон, сабзавот, мева, узум ва полиз маҳсулотлари, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш соҳасида республика партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Агросаноат комплексини, айниқса дончилик, чорвачилик ва боғдорчилик-токчилик совхозларини жадал суръатлар билан ривожлантириш, бу соҳада берилаётган ресурслардан самарали фойдаланиш, дала ва фермаларнинг маҳсулдорлигини ошириш, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, деҳқончилик ва чорвачилик миришкорларининг тажрибасини кенг жорий этиш зарур. Корхона ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликлар барпо этиш соҳасидаги ташаббусини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, қишлоқ аҳолисининг шахсий ёрдамчи хўжаликларидаги чорва туёғи ва паррандаларни кўпайтириш учун зарур бўлган ҳамма шароитларни яратиб бериш лозим.

Ҳозирги вақтда барча қишлоқ меҳнатчиларининг бутун куч-ғайрати кузги-қишки ва баҳор фаслидаги дала ишларини, чорва қишловини намунали ўтказишга, беш йилликнинг тўртинчи йили мўл ҳосили учун пухта замин яратишга қаратилсин.

7. Область, шаҳар, район партия комитетлари, Халқ депутатлари область, шаҳар, район Советларининг ижроия комитетлари белгиланган социал программани амалга ошириш билан зўр бериб шуғуллансинлар. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни оширсинлар, сифатини яхшиласинлар, турларини кўпайтирсинлар, маиший хизмат ишини ривожлантирсинлар ва яхшиласинлар, қишлоқлардаги турмуш маданиятини оширсинлар. КПСС Марказий Комитетининг «Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари» лойиҳасига мувофиқ ёшларга таълим ва тарбия беришга, уларни меҳнатга ва Ватан ҳимоясига тайёрлашга алоҳида эътибор берсинлар.

8. Пленум партия ташкилотлари зиммасига экономикага раҳбарлик қилишдаги иш услуби ва методларини сабот билан такомиллаштириш, совет ва хўжалик органларининг планлаштиришни яхшилаш ва хўжалик механизмини такомиллаштириш учун масъулиятини ошириш вазифасини юклайди. Республика корхоналарида бирлашмалар ва корхоналарнинг ҳуқуқларини кенгайтириш, уларнинг мустақиллигини ва иш натижалари учун масъулиятини ошириш соҳасида ўтказилаётган иқтисодий экспериментни муваффақиятли амалга ошириш юзасидан зарур чоралар кўрилсин.

Хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида давлат, план ва меҳнат интизоми, уюшқоқлик ва тартиб бутун чоралар билан мустаҳкамлансин, коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги ва ижтимоий ҳаётдаги авангардлик роли оширилсин.

Партия комитетлари кадрлар билан ишлашни бундан буён ҳам яхшилашлари, қолоқ участкаларни ўз вақтида мустаҳкамлашлари лозим. Инсоннинг сиёсий, амалий ва ахлоқий фазилатлари раҳбарлик лавозимларига кўтаришнинг асосий мезонларидир. Кадрларга нисбатан талабчанликни ошира бориб ҳамма жойда ленинча иш услубини қарор топтириш, барча ходимларга меҳнатсеварлик ва ҳалолликни, эришилган натижаларга баҳо беришга танқидий ёндошишни сингдириш, кадрлар сиёсати принциплари бузилишига, кўзбўямачилик, хизмат мавқеини суиистеъмол қилиш фактларига, порахўрликка қарши қатъий курашиш, ходимларни интизомлилик, юксак онглилик ва топширилган иш учун масъулиятни ҳис этиш руҳида тарбиялаш зарур.

1984 йил топшириқлари ҳамда умуман беш йиллик план тўла-тўкис ва ошириб бажарилиши учун, Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартияси ташкил топган куннинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг авж олдирилсин.

9. КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленумининг якунлари, Пленум қарорларидан, ўртоқ Ю. В. Андропов нутқида баён этилган қоида ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифалар область партия конференцияларида, область, шаҳар, район партия комитетларининг пленумлари ҳамда актив йиғилишларида, бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида муҳокама қилинсин, ўзларининг кундалик амалий ишларида шу ҳужжатларга амал этилсин. Ташкилотчилик ишини янада кучайтириш, омманинг сиёсий активлигини ва меҳнат ғайратини ошириш учун СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловга тайёргарликдан кенг фойдаланилсин.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми республика партия ташкилотлари, коммунистлари, меҳнаткашлари эришилган ижобий натижаларни мустаҳкамлаш ҳамда мавжуд имкониятлардан яхшироқ фойдаланиш учун, КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми қарорларини сўзсиз бажариш, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқидан келиб чиқадиган вазифаларни амалга ошириш учун зарур бўлган ҳамма ишни қиладилар, деб қатъий ишонч билдиради.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Ш. Р. РАШИДОВнинг ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига собиқ кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарор қилдилар:

Тошкент тўқимачилик комбинатига, Жиззах шаҳридаги область кутубхонасига, Қорақалпоғистон АССР Қораўзак районидаги «Маданият» совхозига Ш. Р. Рашидов номи берилсин.

Тошкент шаҳар Герман Лопатин кўчасидаги 68-уйда ва Самарқанд Давлат университетининг биносида Ш. Р. Рашидов хотирасига ёдгорлик лавҳаси ўрнатилсин.

Ш. Р. Рашидов қабри устига ҳайкал ўрнатилсин.

Тошкент шаҳар ижроия комитетига Тошкент шаҳридаги Ўзбекистон кўчасининг номини ўзгартириб, Шароф Рашидов номидаги проспект деб аташ топширилсин.

СССР Денгиз Флоти министрлигига қурилаётган кемалардан бирига Ш. Р. Рашидов номини бериш топширилганлиги маълумот учун қабул қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XIII ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1984 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҲАМДА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1984 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1984 йилги Давлат плани ҳамда Ўзбекистон ССРнинг 1984 йилги Давлат бюджети лойиҳалари асосан маъқуллансин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети мазкур лойиҳаларни Ўзбекистон ССР Олий Советининг навбатдаги сессияси муҳокамасига тақдим этсин.

РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

9 январда Ўзбекистон Компартияси Ревизия Комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис қатнашчилари Ревизия комиссияси 1983 йилда бажарган ишлар тўғрисида комиссия раиси Ш. Ё. Ёқубовнинг ахборотини тингладилар, комиссиянинг 1984 йилги иш планини тасдиқладилар.

ЎН САККИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ САККИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Совети тўғрисида» Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Қонунининг 37-моддасига мувофиқ, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети **қарор қилади:**

1. Ўн саккизинчи чақириқ халқ депутатлари шаҳар Советининг саккизинчи сессияси 1984 йил 24 январь куни чақирилсин.

2. Сессия муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилсин:

— Тошкент шаҳрини 1984 йилда иқтисодий ва социал ривожлантириш плани тўғрисида;

— 1984 йил маҳаллий бюджети ва 1982 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисида.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раиси В. КОЗИМОВ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети секретари М. МАРТЬЯНОВА.

• Партия турмуши: сайловлар олдидан

ҚИЗҒИН ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИЛМОҚДА

КПСС Марказий Комитетининг СССР Олий Советига сайловлар муносабати билан партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисидаги қарори газеталарда ёритилган куни «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг электротехника заводи цехларида ўзгача бир кўтаринки кайфият билан ишлашди.

Бу тушунарли эди, албатта. Негаки сайловлар социалистик демократиянинг, социалистик халқ ҳокимиятининг ёрқин тантанаси, коммунистлар билан партиясизлар блокининг мустаҳкамлиги тантанаси далилидир.

Кўп ўтмай бирлашмада партия-хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди. Унда КПСС Марказий Комитетининг қарорини бажариш юзасидан корхона партия ташкилотининг вазифалари муҳокама этилди. Барча сўзга чиққанлар якдиллик билан шуни таъкидлашдики, сайловларга тайёргарлик корхона коллективини иқтисодий социал-сиёсий ва маънавий ривожлантиришнинг конкрет вазифалари билан узвий боғлаб олиб борилиши керак.

Бирлашмада 1983 йил муваффақиятли якунланди. Планга қўшимча 1,8 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, меҳнат унумдорлиги 5 процент ошди. Маҳсулотлар белгиланган муддатларда етказиб берилди.

Корхона коллективи ҳаётида сайловдан-сайловгача ўтган давр ичида катта ўзгаришлар бўлди. Бу энг аввало, техника жиҳатдан жиҳозлаш, атом энергетикаси учун, шу жумладан Киев ва бошқа атом электр станциялари учун мураккаб комплект мосламалар ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга тааллуқлидир.

Ўтган беш йил мобайнида цехларда ўнлаб янги технологик дастгоҳлар ўрнатилди. Тошкент релье ва автоматика заводини реконструкция қилиш бошланди ва давом этяпти. 1983 йилда мураккаб щчит мосламалари тайёрлаш учун янги ишлаб чиқариш корпуси ишга туширилди. Ностандарт ускуналар цехи қурилмоқда.

Ўтган беш йил ичида бир қатор социал масалалар ҳал этилди. «Электротехника» турар жой кооперативи қурилди. Ишчи ва хизматчилар учун турар жойлар қурилишига бир миллион сўмдан зиёд маблағ ажратилди. 1984 йилда 100 квартирали уйда ҳовли тўйлари бўлиб ўтади. Қайроққум сув омбори ёнида дам олиш зонаси ташкил этилди. Пионер лагерлари кенгайтирилди. Қўйлиқ массивида янги спорт комплекси қурилмоқда. Маиший хизмат кўрсатиш шаҳарчаси қурилиши эса қизғин боряпти.

СССР Олий Советига сайловларга тайёргарлик ишлари қизғин бошлаб юборилган. Оталиқдаги 158-умумтаълим мактабида агитпункт ишлаб турибди.

— Ҳозирги пайтда, —дейди корхона партия комитетининг секретари А. Стражков, —агитпункт тўла-тўкис жиҳозланган. Бу ерда столлар, радиоприёмник ва телевизор қўйилган. Адабиётларга бой кутубхона ишлаб турибди. Унда Советлар фаолияти ва бошқа муҳим масалалар ёритилган. 45 агитатор сиёсий-оммавий ишлар олиб боряпти. Уларнинг ярмидан кўпроғи коммунистлардир. Ҳар бир участка микро-участкаларга бўлинган. Ҳар бир агитаторга иккита уй бириктилган. Лекция ўқишга шаҳар «Билим» жамиятининг лекторлари таклиф этиляпти. Улар фақат турар жойлардагина эмас, корхона цехларида ҳам мароқли лекциялар ўқишяпти. Агитпунктда ва корхона ҳовлисида кўргазмали агитация воситалари мавжуд.

600-Тошкент-Ленин сайлов округи бўйича «Средазэлектроап п арат» бирлашмаси коллективидан илғор ишчи Ольга Степановна Горелова тавсия қилинган.

Бош корхона агитпунктида ишлар жуда қизғин боряпти. Айниқса, кечқурунлари бу ер жуда гавжум бўлиб кетади. Лекция, суҳбатлар ўтказилиб, бадиий ҳаваскорлар концертлар қўйиб беришяпти. Китоблар, янги газета, журналлар сайловчилар хизматида.

Партия комитети сайловлар муносабати билан коллектив ўртасида сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги ошганини ҳисобга олиб, уларни 1984 йилнинг янги ишлаб чиқариш вазифаларини ҳал этишга сафарбар этяпти. Машинасозлар коллективи йиллик планни — 29 декабрда бажариш, планга қўшимча 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилишди. Корхона коллективи фақат меҳнат унумдорлигини ошириш ва моддий ресурсларни тежаш ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмини ўстиришга аҳд қилган.

Партия комитети СССР Олий Советига сайловлар уюшқоқлик билан, сайловчиларнинг юксак активлиги вазиятида ўтиши учун барча тадбирларни кўрмоқда.

А. БРОНШТЕЙН.

Шаҳримиздаги Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи биринчи кварт ал планини муддатидан илгари адо этиш учун астойдил меҳнат қилмоқда. Сиз ушбу суратда корхонанинг пешқадам тикувчи-мотористкаси, ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётган коммунист Валентина Кимни кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

Меҳнатинг—зийнатинг

ОЙДИН ЙЎЛДАН

Шароф Шапакатов шоферликка дилдан ҳавас қўйганди. Мана, 40 йилдирки, у шу касбни ардоқлаб, элюртда обрў-эътибор қозониб келмоқда. Бу касби Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам яхши иш берди. У урушдан ғалаба билан она юрти — Тошкентга қайтиб келди.

1949 йилдан бери у 1-класс шоферлик гувоҳномасига эга. Эҳе, шу ўтган давр ичида у неча минглаб километр масофани бехатар босиб ўтмади, дейсиз. Мана, 20 йилдан бери 127-автокорхонада меҳнат қилиб келяпти. Инсон ҳурмат қозонишн учун энг аввало унда меҳнатсеварлик, ҳалоллик, коллектив манфаати учун жонбозлик қилиш каби фазилатлар бўлиши керак. Шапакатовда ана шу фазилатлар бор. Автокорхонада Шароф ака коммунистик меҳнат зарбдори деган номни олган. У биринчи бўлиб бригада пудрати асосида ишлашни таклиф қилганлардан.

127-автокорх о н а халқ хўжалиги юкларини ташишга ихтисослаштирилган. Бу юкларни ўз манзилига вақтида етказиб берилиши кўп жиҳатдан шоферларга ҳам боғлиқ.

«Иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлур» деган нақлга тўла амал қиладиган Шароф ака ўз машинасини кўз қорачиғидай сақлайди. Уни доимо техник назоратдан ўтказиб боради. Ана шунинг учун ҳам ҳар йили бир тоннага етказиб ёқилғи тежаб қолмоқда. Бу тежалган ёқилғи билан бир неча юз тонна юкни ташиш мумкин бўлади.

Автохўжаликда у ўз (МАЗ—555) машинасини 300 минг километргача капитал ремонтсиз бошқариш ташаббуси билан чиқиб, ўзи бу борада бошқаларга ўрнак бўляпти. У машинани тоза сақлаш борасида ҳам бошқаларга ўрнак бўлаяпти.

Бу коллектив ҳар куни ўн минг тоннадан зиёд юкни ўз манзилига етказиб бериши керак. Бу ишда беш йилликни уч йилда бажариш ташаббуси билан чиққан Шапакатовнинг хизматлари катта. У ўн биринчи беш йилликда 225 минг тонна юк ташиб бериш мажбуриятини олган. Бу эса, пландагидан 52,5 минг тонна кўп демакдир.

—Бу албатта осон иш эмас,— дейди бригада бошлиғи Ю. Калянин. —Лекин, бунга шофер техникани доимо назорат қилиб туриш, уни ҳар қачон ишга шай ҳолда сақлаш, меҳнат интизомига тўлиқ риоя қилиш, вақтдан унумли фойдаланиш туфайлигина эришади.

Ш. Шапакатов шаҳримиздаги автохўжаликда ишласа ҳам уни қишлоқ хўжалиги қурилиши жонкуяри десак муболаға бўлмайди. У ҳар йили 23-кўчма механизациялашган колонна томонидан командировкага юборилиб, областлараро қурилиш ишларида иштирок этади.

Масалан, Тошкент, Оржоникидзе, Калинин районларидаги ҳамма теплица хўжаликлари қурилишида цемент, қум, ускуналар, шағал ташишда фаол қатнашган ва Фахрий ёрлиқлар олган. Ҳар йили ғалла ўрим-йиғимида ҳам қатнашиб келаяпти. Масалан, Ғаллаорол, Бахмал районларида ғалла ташишда иштирок этди. Ўз машинаси билан бу йил 905 тоннадан ортиқ ғалла ташиб берди. Шу районларнинг ҳам Фахрий ёрлиқларига сазовор бўлди.

Ҳа, у қаерга бормасин, у ўша ерда ҳалол меҳнати билан яхши ном қозонмоқда. Меҳнат ветерани ҳозир меҳрибон мураббий ҳамдир.

Автокорхона машъалларидан У. Мирзаев, К. Имонов, К. Йўлдошев, Б. Каймаков каби ўнлаб ёшлар Ш. Шапакатовнинг шогирдларидир. Улар ҳам устозлари изидан бориб, йиллик планларини барвақт адо этишди. Моҳир шофер бу йил 60 баҳорни қаршилади. У пенсияга чиқди. Унга ҳар ойда 120 сўмдан пенсия белгиланди. Аммо ташаббускор Шароф ака 3 йиллик пенсия пулини Тинчлик фондига ўтказишга аҳд қилди!

Ўзи эса ҳали ёшларга хос ғайрат билан ишламоқда. Биз олий ҳиммат, ажойиб ташаббускор инсонга: «Ҳамиша йўлингиз бехатар бўлсин!» деймиз.

С. СУЛТОНОВ.

САЙЛОВГА БАҒИШЛАБ

«Юридическая литература» нашриётида кўп нусхада босиб чиқарилган нашрлар орасида «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Конституцияси» (Асосий қонуни), «СССР Конституцияси ва Совет қонунчилигининг ривожланиши» тўплами бор.

«СССРда халқ депутатларининг Статуси тўғрисидаги қонуннинг шарҳи» китобчаси ҳам мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига ўтказиладиган сайловга бағишланган, деб айтишди нашриётда. Унда халқ депутатлари фаолияти практикаси умумлаштирилиб, Советлар тўғрисидаги мавжуд қонунлар тушунтириб берилади.

Совет Давлат ҳуқуқига оид норматив актлари тўпламида Совет сайлов системасининг демократик принциплари, СССР Олий Совети, иттифоқдош ва автоном республикалар Олий Советлари, маҳаллий советларнинг фаолияти тўғрисидаги материаллар йиғилган.

«СССР Олий Совети— Совет халқи иродасининг ифодачиси», «СССР: миллий давлат қурилиши» китоблари, «Халқ депутатлари советлари: ташкилот ва фаолият» амалий қўлланмаси ва бошқа нашрлар сайловга тайёргарликка бағишланган.

«Тошкент оқшоми» ёрдам берди

«Тошкент оқшоми» газета редакциясига уруш қатнашчилари Дудченко, Кравцов, Дульнева, Эдши, Лукин, Сершанов, Хапов ва Маслов мурожаат этиб, ўзлари бириктирилган озиқ-овқат магазинларида қониқарсиз хизмат кўрсатилаётганидан шикоят қилишган эди. Хат чора кўриш учун Фрунзе район Совети ижроия комитетига юборилган эди. У ердан жавоб олинди.

«Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг Фрунзе райпишчеторгига қарашли 12-магазинда уларга гўшт савдоси билан хизмат кўрсатиш тўғрисидаги аризалари халқ депутатлари район Советн ижроия комитетида кўриб чиқилди. Ушбу масала юзасидан уруш ветеранлари, район ижроия комитети раиси ўринбосари С. Каримова, райпишчеторг директори ўринбосари Н. Мамажонова ва район Советн депутати В. Умаров иштирокида ижроия комитетда йиғилиш ўтказилди. Торг бўйича чиқарилган 55-буйруққа мувофиқ, Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига озиқ-овқат моллари билан савдо қилувчи ихтисослаштирилган магазин очилди. Илгари учта магазинда хизмат кўрсатилар эди. Ихтисослаштирилган магазинда янги холодильниклар ўрнатилган. Магазин телефонлаштирилган.

Ушбу магазин Шота Руставели кўчасида, тўқимачилик комбинати яқинида жойлашган».

Б. БЕКМИРЗАЕВ,
Фрунзе район Советн ижроия комитети раиси.

МАСЪУЛИЯТ УНУТИЛГАЧ...

Хатлардан сатрлар

Редакцияга келаётган хатларда турли муаммолар ҳақида сўз юритилади. Лекин ҳамма шикоятнинг туғилишига сабаб битта: бепарволик. Ўз иши ва одамлар тақдирига бепарволик билан қараш. Қуйида шу хатлардан намуналар келтирдик.

●

Бешёғоч кўчаси шаҳардаги серқатнов кўчалардан. Лекин бу ердан қатновчи автобус, йўловчи машиналарнинг ҳайдовчилари юракни ҳовучлаб юришади. Ёзда ҳам ўнқир-чўнқир бўлиб ётадиган кўча айниқса қиш фасли хавфли бўлиб қолди. Эрталаб ишга, ўқишга, юмушга отланган маҳалла аҳли тирбанд бўлиб тўхтаб қолган машиналарни оралаб юради.

Кўчадаги доимий бу ҳолга катталар кўникиб қолган, амаллаб «қамал»дан чиқиб олади, лекин мактабга қатнайдиган болаларга қийин бўляпти. Уларни ўқишга кузатиб қўйиб ота-оналари кун бўйи хавотирда. Шаҳардаги энг катта савдо маркази — Бош универсал магазини ёнидаги Бешёғоч кўчасининг бугунги аҳволи билан нега ҳеч ким қизиқмайди!

Ж. ТУРСУНОВ,
меҳнат ветерани.

●

Куйбишев районидаги Бинокор номли кўчада 5-автомобиль ремонти станцияси қурилиши бошланди-ю, бир неча хонадон сувсиз қолди. Электротрансформатор ўрнатиш учун тупроқ кавлаш вақтида водопроводлар трубасига шикаст етиб, аҳоли челак кўтариб омадлироқ қўшниларникига чопиб қолишди. Бу ҳол мана уч ойдирки давом этиб келмоқда.

Бу ҳақда «Водоканал» трестининг район авария станциясига етти марта мурожаат қилиб, фақат қуруқ ваъда олдик.

Ҳ. АББОСОВ,
Улуғ Ватан уруши инвалиди.

●

Собир Раҳимов районидаги «Янги турмуш» маҳалла аҳли шаҳар электр тармоқлари корхонаси раҳбарларидан хафа. Сабаби Янги йил куни бу ерда бир неча марта чироқ ўчди.

Тез-тез чироқ ўчиб туришига ўрганиб қолган ўқувчилар мактабдан келибоқ дарс қилишга тушишади.

Ҳозир шаҳар савдо тармоқларидан шам излаб юрган харидор бекорга овора бўлади. «Янги турмуш» ликлар деярли ҳамма шамларни сотиб олиб қўйишган.

А. ТОЛИПОВ,
Форобий кўча, 11-тупик, 4-уй.

●

Биз яшаб турган А. Каримов кўчаси колхоз территориясига қарарди. Собир Раҳимов районига ўтишимиз билан унинг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарди. Кўчага асфальт ётқизилди, кўкаламзорлаштирилди.

Лекин маҳалла аҳли район «Автодормехбаза» ходимлари хизматидан мамнун эмас. Кўчамизда чиқинди тўпланиб қолган, уни олиб кетиш учун машина ажратилмаган. Чиқиндиларни қачон олиб кетишади!

Ҳ. ЁҚУБОВ.

●

Каттабоғ кўчасида яқинда бир баҳайбат тепа пайдо бўлади. Маҳалла аҳолиси унга ном ҳам топиб қўйган —Чиқиндитепа.

Маҳаллада махсус чиқинди тўкиладиган жой бўлмаганлиги сабабли кўчанинг дуч келган жойига ахлат тўкишга мажбур бўляпмиз.

Октябрь район «Автодормехбаза» раҳбарларининг Каттабоғда жадал суръатлар билан бўй тортиб бораётган Чиқиндитепага кўзи тушмаган шекилли!

Ф. ТОЖИХЎЖАЕВ.

●

Кўчамизнинг номи Тульская, узунлиги бор-йўғи 100 метр. Лекин бу ерда уйилиб қолган чиқиндини 100 кун ташиб адо қилиб бўлмайди.

Киров район «Автодормехбаза» хизматчилари шу кўчага бир кириб ўтишса ёмон бўлмасди. Маҳалла аҳлининг-ку уларга айтадиган гапи йўқ. Айтса таъсир ҳам қилмайди. Лекин редакцияга мактуб йўллашдан муроди бор: бу ерда қачон тартиб ўрнатилади!

С. ҲАСАНОВ,
Тульская кўча, 30-уй.

РЕДАКЦИЯДАН: Оқшомхонлар хатларида Октябрь ва Куйбишев район ободонлаштириш бошқармаси, «Водоканал» трести, Собир Раҳимов, Киров район «Автодормехбаза»си раҳбарларининг масъулиятсизлиги туфайли сарсон бўлишаётганини хабар қилишган. Юқорида номлари келтирилган ташкилотлардан кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан редакция аниқ жавоб кутади.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

СОВЕТ ФОТО УСТАЛАРИ ВИСТАВКАСИДА

НАНСИ. Шу кунларда Франциянинг Нанси шаҳридаги конгресслар саройи одамлар билан гавжум. Бу ерда ТАССнинг «Халқ маданияти хазинаси» мавзуидаги фотовиставкаси ўтмоқда. «Совет Информация Агентлиги «Франция —СССР» жамияти билан биргаликда ташкил этган бу экспозицияни ҳозиргача Нанси шаҳри ҳамда Мерт ва Мозель департаментидаги бошқа шаҳарларнинг минглаб аҳолиси томоша қилди.

Бу ажойиб виставка, деди шаҳар мэрининг ўринбосари Жарвиль Роже Шатель, Совет Иттифоқи бўйлаб қизиқарли «саёҳат» қилишда бизга имкон берди. Экспозицияга қўйилган фотосуратлар совет кишилари ва совет ҳукумати халқ ижодининг бой меросини нақадар авайлаб сақлаб келаётганликларини намойиш этди. Архитектура ёдгорликларининг, санъат асарларининг бутун нафосатини кўрсатиб бера олган фото усталарининг юксак маҳоратини алоҳида қайд этгинг келади.

Совет фотовиставкаси, деди Париж университетининг профессори, Франция рус тили ўқитувчилари жамиятининг раҳбари Мишель Окутюрье, Совет Иттифоқи халқларининг маданий мероси тўғрисида жуда катта ўчмас таассурот қолдиради. Бу халқ усталари анъаналари ва ижодиёти тўғрисида ҳикоя қилувчи жуда қизиқарли асарлардир. Менинг фикримча, Ўрта Осиё, Закавказье, Болтиқ бўйи республикаларининг тарихий ёдгорликлари акс эттирилган асарлар айниқса юксак баҳога сазовордир.

Фикр-мулоҳазал а р китобига ёзилган сўзлар виставка жуда катта қизиқиш уйғотганлигидан далолат беради. Жумладан, унда қуйидагиларни ўқиш мумкин: «Ўзаро ҳамжиҳатлик—тинчлик гарови. Экспозиция айни шу тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилади. Биз бу ташаббусни маъқуллаймиз». «Чексиз мамлакатингизнинг манзараси ғоят ажойиб! Франция билан СССР ўртасидаги ҳамкорлик ривожланиши керак!» «Маданият соҳасидаги ҳамкорлик ялпи тинчликни таъкидлашда жуда катта аҳамиятга эга бўлган халқлар ўртасидаги ҳамжиҳатликнинг энг муҳим шартидир» деган сўзлар битилган.

Жаҳон шаҳарлари ва пойтахтларида

БЕРЛИН. Иена шаҳрида жамоатчиликнинг ойна заводи барпо этилганлигининг 100 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Ана шу завод базасида «Карл Цейс» оптика ва аниқ механика комбинати ташкил этилган эди. Ўтган ўн йилликлар мобайнида корхонанинг 4 мингдан кўп кишилик коллективи завод бир аср давомида бутун жаҳон миқёсида қозонган шуҳратни кўпайтиришга муваффақ бўлди. Ҳозирги вақтда комбинат оптик, техника ойна ва рўзғорда ишлатиладиган ойна ишлаб чиқариш билан бир қаторда микроскоплар, планетарийлар, кўзгули телескоплар, микроэлектроникалар учун ҳар хил контроль-ўлчаш приборлари ҳам чиқармоқда.

Йиғилишда корхонага ГДРнинг «Меҳнат байроғи» ордени топширилди.

* * *

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон пойтахтида уй-жой қурилиши кўламлари кенгайиб бормоқда. Деҳлини ривожлантириш маҳкамаси раиси Ҳариш Кханнанинг бу ерда айтишича, кейинги уч йил мобайнида шаҳарда 54 мингтадан зиёд квартира барпо этилган. Бу эса 1966 йилдан 1980 йилгача бўлган даврда қурилган уй-жойлар миқдорига тенгдир. Шу 1983—84 молия йилида деҳлиликлардан яна 30 мингга яқин киши янги уйларга кўчиб киради. Квартираларнинг кўп қисми уй-жойни бепул оладиган ёки давлат томонидан бериладиган узоқ муддатли имтиёзли қарз ҳисобига қуриладиган уй ҳақининг бир қисмини тўлайдиган аҳоли камбағал табақалари намояндалари учун мўлжаллангандир.

* * *

КОБУЛ. Афғонистон пойтахтида замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган янги поликлиника очилди. Ана шу даволаш муассасида ҳар куни 500 беморга бепул медицина ёрдами кўрсатилади.

Афғон меҳнаткашларининг сиҳат-саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш АДР ҳукуматининг ҳамиша диққат марказида турибди. Апрель революциясидан кейин соғлиқни сақлаш эҳтиёжлари учун давлат харажатлари тўрт баравардан зиёд кўпайди.

* * *

ТОКИО. Япония пойтахти — Токиони ядро қуролидан ҳоли шаҳар деб эълон қилиш учун бошланган жамоатчилик ҳаракати кенгайиб бормоқда. 1983 йилнинг ноябрида ана шу талаб қондирилиши учун курашувчи комитет тузилган эди. Комитет активлари янги йилда ҳукуматни Япониянинг ядродан ҳоли статусига оғишмай риоя қилишга, Токиони ва унга туташиб кетган аҳоли пунктларини тинч ва қуролсиз зона деб эълон қилишга даъват этувчи хитобномага имзо тўплаш кампаниясини аҳоли ўртасида кучайтириб юбордилар.

Ядро қуролига алоқадор бўлган америкалик бўлинмаларни шу райондан олиб чиқиб кетиш, шунингдек оддий қурол-яроғлар сақланаётган омбор ва аслаҳахоналарни тугатиш ҳақидаги талаб ҳитобномада баён этилган.

* * *

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Ҳозирги вақтда Ғарбий Берлин аҳолисидан 150 мингдан кўпроқ киши ишсизлик нафақаси ҳамда ҳар хил хайр-садақа ва ионалар ҳисобига яшашга мажбур бўлмоқда. Шаҳар ҳокимларининг вакили журналистлар ҳузурида гапириб, ана шуни айтди.

18 ёшдан 25 ёшгача бўлган йигит ва қизлар айниқса оғир аҳволда яшамоқдалар. Улар мактаблар ва гимназияларни тамомлаб чиққанларидан кейин ҳеч қандай профессионал тайёргарликка эга бўлмаганликлари учун доимий ишсизлар рўйхатига ёзиб қўйиладилар. 10 йил муқаддам уларнинг сони 2.500 кишини ташкил этган бўлса, ҳозирги вақтда 14 минг кишига етди.

* * *

ВАРШАВА. Бу ерда тугаган халқаро семинар қатнашчилари Европада ишонч ва хавфсизлик муҳитини вужудга келтириш йўлларини муҳокама қилдилар. Семинар ишида Европадаги 17 мамлакатдан, шу жумладан Совет Иттифоқи, шунингдек, АҚШ ва Канададан сиёсий арбоблар, олимлар ва экспертлар иштирок этишди.

Семинар қатнашчилари Европада ҳарбий-сиёсий вазият проблемаларини, Европада ишонч ва ҳавфсизлик ҳамда қуролсизланишни мустаҳкамлаш тадбирлари юзасидан яқинда Стокгольмда ўтказиладиган коференция муносабати билан 35 та давлатнинг умумий ва хусусий манфаатларини кўриб чиқдилар.

* * *

СОВЕТ МЕТОДИ БИЛАН

БРАТИСЛАВА. ЧССР ва СССРнинг атоқли хирурглари намунавий операциялар ўтказиб туришлари Чехословакия ва Совет медиклари ҳамкорлигининг анъанавий шаклларидан бири бўлиб қолди.

ЧТК агентлигининг хабар беришича, Москва кўз микрохирургияси илмий-тадқиқот институтининг профессори Л. Ф. Линик Словакиянинг Банска-бистрица шаҳридаги область касалхонасининг офтальмология бўлими билан Братиславадаги кўз клиникасида бир неча шундай операция ўтказди. Кўз оғир жароҳатланган бир ҳолда, дейди Коменский университети медицина факультети офтальмология кафедрасининг мудири, Братиславадаги кўз клиникасининг директори профессор З. Олаг, профессор Линник таклиф этган сунъий гавҳарни кўчириб ўтказишнинг янги методи туфайли одамнинг кўриш қобилиятини сақлаб қолишга муваффақ бўлдик.

Бундан буён катарактани даволаш соҳасида ҳам ўзаро ҳамкорлик ривожланиб боради, деди З. Олаг. Бундай даволаш Москва илмий-тадқиқот институтининг директори, профессор С. Н. Федоров ихтиро этган ва дунёдаги кўпгина мамлакатларнинг олимлари юксак баҳо берган сунъий гавҳар ёрдамида амалга оширилади. 1980 йилда Братислава клиникаси Н. С. Федоровдан дастлабки ўнта шундай гавҳар олганди. Энди бўлса Банска-Бистрица, Градец — Кралова ва Мост шаҳарларида шундай гавҳарлардан фойдаланилувчи операциялар ўтказилмоқда. Мамлакатда янги микрохирургия бўлимлари барпо этилмоқда. Шулардан бири яқин фурсатда Кошица университети медицина факультетининг кўз клиникаси базасида очилади.

Американинг денгиз пиёдалари Ливанда хўжайинлик қилишни давом эттириб, мамлакатга жабр-зулм ўтказмоқдалар. Кейинги пайтларда Ливан территориясида ҳарбий операциялар миқёсини анча кенгайтиришди.

СУРАТДА: Байрутдаги АҚШ денгиз пиёдалари контингенти штаб-квартирасининг биноси олдидаги бункерда жойлашган америка солдати.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

Рационализация самараси

БЕРЛИН. Карл-Маркс-штатдаги Ф. Геккерт номли станоксозлик комбинатининг меҳнаткашлари илғор коллектив деган номни яна бир карра оқладилар. ГДРдаги энг катта корхоналардан бўлмиш шу комбинат меҳнаткашлари янги йилда 38 та янги ва такомиллаштирилган маҳсулотни кўплаб ишлаб чиқара бошлаш мажбуриятини зиммаларига олдилар.

Булар аввало серунум автомат линиялар, «ишлов берувчи марказ» типидаги станоклар бўлиб, улар мамлакат металлсозлик саноатининг заводларида фойдаланишга мўлжалланган. Комбинатнинг барча янги станоклари микроэлектро қурилмалар билан таъминланганлиги эътиборга сазовордир. Бу ишларда корхонада ишлаб турган ишлаб чиқаришни техника рационализация қилиш маркази ходимларининг анчагина хизматлари бор.

Шу йил, деди комбинат директори Г. Кранерт, корхонанинг бутун тарихида рекорд миқдорда янгиликлар тайёрлаб чиқарилади. Шу даврдаги янги маҳсулотларнинг жами қиммати Карл Маркс Штатда тайёрланаётган барча станоклар қимматидан 20 процент ошишини айтиш кифоядир. Бу станоклар фан ва техника илғор ютуқларини назарда тутиб, вужудга келтирилаётганлиги, ишлатилаётган хом-ашё сарфини сезиларли даражада камайтиришга имконият бераётганлиги ҳам эътиборга сазовор ишлардир.

Комбинат Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар, шу жумладан СССРдаги корхоналар ва тадқиқот коллективлари билан қалин ҳамкорлик қилиши натижасида ҳам ана шу ютуқларга эришди, дейиш мумкин. Бундай ҳамкорлик масъулиятли илмий-техникавий вазифаларни рекорд даражада қисқа муддатлар ичида ҳал этишга, янги техникани ишлаб чиқишга имкон беради.

СОЦИАЛИСТИК КООПЕРАЦИЯ ЙЎЛИДА

БУДАПЕШТ. СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар билан ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаб бориш, мамлакат ташқи савдо balансини яхшилаш —ўтган йил Венгрия халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий натижалари бўлди, — деди ТАСС мухбири билан суҳбатда ВХР Госплани раисининг ўринбосари Д. Ковач. Меҳнатни ташкил этишда, ишлаб чиқариш структураси ва хўжалик юритиш маҳоратини такомиллаштиришда қулай тенденциялар вужудга келди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов Пленумда сўзлаган нутқининг матбуотда босилган тексти Венгрияда катта қизиқиш билан кутиб олинди. Нутқдаги хулоса ва таклифлар ривожланган социализм имкониятлари ва афзалликларидан самарали фойдаланишга кучли омил бағишлайди, ижобий жараёнлар, меҳнаткашларнинг ташаббусларини актив ривожлантиришга сафарбар этади. Венгрияда ҳам шунга ўхшаш вазифалар ҳал этилмоқда.

Халқ хўжалигининг ғоят хилма-хил соҳаларида СССР билан ҳамкорлик қилиш Венгрия экономикаси олға ривожланишининг негизи бўлмоқда, деб таъкидлади пировардида Д. Ковач. ВХР учун ҳаётий муҳим аҳамиятга эга бўлган шу ҳамкорлик узоқ муддатли планли негизга қўйилган.

Нон — бебаҳо бойлигимиз

«Мактаб... озиқ-овқат маҳсулотларига, айниқса нонга ғамхўрлик ва тежамкорлик билан қараш фазилатини тарбиялаб, воята етказиши керак».

(КПСС Марказий Комитетининг «Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари ҳақида»ги лойиҳасидан).

КЎПДАН БУЁН АЁНКИ, БИЗ ҒОЯТ АЖОЙИБ ВОҚЕАЛАРГА ҲАМ БЕФАРҚ ҚАРАЙДИГАН БЎЛИБ ҚОЛГАНМИЗ, ЧУНКИ БУ ВОҚЕАЛАР КУНДАЛИК ВОҚЕАЛАРГА АЙЛАНИБ, ОДАТДАГИДЕК БЎЛИБ ҚОЛГАНЛИГИ УЧУН ШУНДАЙ ҚИЛАМИЗ. АХИР БЎРСИЛДОҚҚИНА ПИШГАН БУҒДОЙ НОННИ СИНДИРИБ ЕЙИЛАЁТГАНДА, МАНА ШУ НЕЪМАТ ҲАМ ИНСОНИЯТ ДОНОЛИГИНИНГ БУЮК КАШФИЁТЛАРИДАН БИРИ ЭКАНЛИГИ ҲАММАНИНГ ҲАМ ЁДИГА КЕЛАВЕРМАЙДИ-ДА!

К. А. ТИМИРЯЗЕВ.

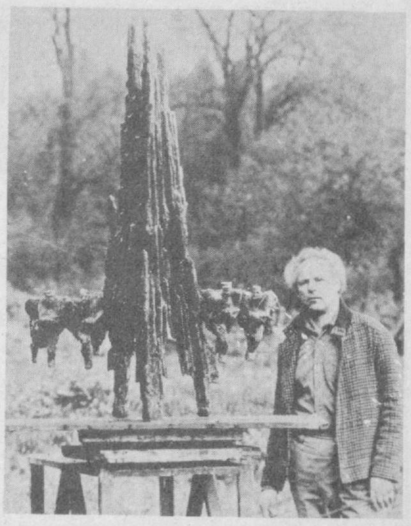

Машҳур поляк ҳайкалтароши Бранислав Хроми қуролдош дўстлар — поляк ва совет жангчиларига бағишланган монументи устидаги ишини ниҳоясига етказмоқда. 12 метрли группа Рязань шаҳри боғида қад кўтаради. 1943 йилда худди мана шу ердан Тадеуш Костюшко номли биринчи поляк дивизияси фронт бўйлаб ўз юришини бошлаган эди.

СУРАТДА: Бранислав Хроми ёдгорлик макети ёнида.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

• Табаррук қўл меҳнати

ЧИН ФАЗИЛАТ

Нон имондек азиз. Кимки бободеҳқон яратган нонни эъзозласа, эъзоз топади. «Тошкент — нон шаҳри» деган ибора бежиз айтилмаган. Бу муқаддас сўзни эшитганда ҳар бир тошкентлик ифтихор туйғусига тўлади.

Мен ишлаётган Акмал Икромов район территориясига жойлашган 3-нон ишлаб чиқариш корхонасининг 8-цех ишчилари нон маҳсулотлари тайёрлашади. Цехимизга уста пазанда Ориф Қосимов бошчилик қилади, у ҳаммага ўз меҳнати, маслаҳати ва муомаласи билан ибрат бўлаяпти.

Нон цехимизда ишлаётган ҳар бир киши ҳамшаҳарларимизга бўрсилдоқ, юмшоқ ва сифатли нонлар ёпиб бериш учун доим фидокорона меҳнат қилмоқда. Бу ерда кўп йиллардан бери ишлаётган, катта тажрибага эга бўлган ишчилардан Назифа Ғаниева, Венера Тўхтаева, Абдумавлон Иброҳимов, Инобат Исломова, Рихси Исроилова, Сайёра Собировалар элга манзур бўладиган оби нонларни ёпишда алоҳида ғайрат, маҳорат кўрсатишяпти.

— Хамири яхши етилган, яхши тайёрланган, сифатли нон ҳеч исроф бўлмайди,— дейди Назифа опа Ғаниева. — Мен кўп йиллардан бери ишлаб, нон тайёрлашнинг кўпгина сирларини ўргандим, энди шогирдларимга ҳам ўргатяпман.

Ҳақ гап. Сифатли ва бўрсилдоқ нонларни халқимиз севиб, ардоқлаб истеъмол қилади. Шунинг учун ҳам нонларни эл дастурхонига кўркам ва сифатли етказиб беришга бутун кучимизни сарфлаяпмиз.

Нонни эъзозлаш, увол қилмаслик, уни қадрлаш ҳақида гап кетганда шоирнинг қуйидаги шеърини эслайман.

Чин фазилат топди деҳқон нон билан,
Дилда шодлик, белда қувват нон билан,
Сийланаркан барча меҳмон нон билан,
Аҳли инсон сурди даврон нон билан.

О. МИРЗАРАҲМАТОВА,
3-нон заводи 8-цехи ишчиси, Тошкент шаҳар Советининг депутати.

ЎТМИШДАН САДО

ЎН БЕШ МИНГ ЙИЛ

Ибтидоий одамлар ёввойи жийда, ёнғоқ, каштан ва дуб дарахтларининг меваларидан нон ўрнида фойдаланганлар. Кейинчалик тропик мамлакатларда ўсадиган маниок деб аталувчи ўсимликнинг илдизидан ҳамда нон дарахтининг ошқовоқсимон мевасидан нон тайёрлаш усулини кашф этадилар.

Бошоқли донларни еябошлаш варварлик даврининг қуйи босқичидан бошланади. Бу даврда Шарқий материк учун характерли бўлган нарса Ф. Энгельс ибораси билан айтганда «Ўсимликларни экиб ўстиришдир...» Шарқий материкда қўлга ўргатиб бўладиган ҳайвонларнинг ҳаммаси деярли мавжуд эди ва экиб кўпайтириш учун ярайдиган донли ўсимликларнинг биттасидан бошқа ҳаммаси мавжуд эди. Бинобарин, бу давр деҳқончиликнинг келиб чиқиши билан характерланади. Шундай бўлса-да, аждодларимиз донлардан ҳозиргидек ун қилиб тортиш, хамир қориш ва нон ёпиш усулларини асло билмаганлар. Улар бошоқларни чўғда қовуриб еганлар. То ҳанузгача сақланиб қолган бир одат — маккажўхори сўтасини чўққа кўмиб пишириш бунга ёрқин мисол бўла олади.

Худди ўша даврда кулолчилик ҳам келиб чиққан бўлиб, донларни улар сопол идишларга солиб қайнатганлар, пишгач икки тош орасига олиб эзиб еганлар. Қипиғи кетказилиб қайнатилган дон бўтқалари нон вазифасини ўтаган.

Кейинчалик бошоқли донлар қуруғича тош билан туйиб янчилган ёки қўл тегирмонида тортилган, сўнгра сув ва шамол тегирмонларида ун тортиш кашф қилинади. Одамлар то хамиртуруш кашф қилингунга қадар хамирнинг ўзини сувга қайнатиб нон ўрнида еганлар. Бунга барча халқларда то ҳанузгача сақланиб қолган бир одат— қайнатилган хамиртурушсиз хамирни бошқа масаллиқларга қўшиб ейиш (угра, лағмон, норин, галушки, клецки, бешбармоқ, шилпилдоқ, кулчатой, мамалига, спагетти, қурдуқ, помпушка каби ўнлаб таомлар борки), бунга ёрқин мисол.

Буғдой, маккажўхори, тариқ, арпа унларидан тандирда нон ёпишни ўрганиб олгунга қадар ўтмиш одамлари хамирни чўққа кўмиб (кўмач), тошга ёпиб (лавош), қизитилган қозонда қовуриб (чевати) ейиш усулларини келтириб чиқарганлар. Ёки ибтидоий нон тайёрлашнинг Шимолий Ҳиндистонда ҳанузгача сақланиб қолган бир усули бунга мисол: суюқ хамирни юпқа қилиб сочиққа суркаб, қуёш нурида қуритиб ейишади.

Замонавий бўрсилдоқ, ғовак-ғовак, ҳазми таом ва шифобахш нонларнинг тарихи хамиртурушнинг кашф этилиши билан боғлиқдир. Бироқ, бунинг аниқ санасини айтиш қийин. Олимлар бу неъматни Ер шарининг турли жойларида ва турли вақтларда тасодифий кашф қилинган дейишади. Аммо одамзот нон ўрнида ёввойи жийда, ёнғоқ меваларидан тортиб, то бошоқли донларни еябошлаганларидан ҳозирги ажойиб нонларни ёпишни кашф қилгунга қадар роппа-роса 15 минг йил азият чеккан!

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

● Кўчада инжиқ бир бола онаси берган яримта бўрсилдоқ нонни ғиншиб отиб юборди. Нонга қараб кўзимдан ўт чиқиб кетди. Урушда, ўрмон ичида бир бурда нонни олти солдат бўлиб еб: «Оҳ, дунёда нондан лаззатли нарса йўқ», деганимни эсладим.

К. ХОЛМАТОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

● Чилонзордаги бир уй олдига ахлат олиб кетгани келдим. Шу пайт оқ-сариқдан келган бир ёш жувон жилмайиб келиб, челагидаги ахлатни машинамга ағдарди. Не кўз билан кўрайки, ахлат ичида яримта буханка оппоқ нон юмалаб ётарди. «Нонни хор қилганнинг кўзи кўр бўлмайдими, синглим», дедим ёш жувонга. У индамайгина нонни олиб, яна ахлатнинг бир чеккасига қўйди. Мен нонни олиб кўзимга суртдим.

Ғ. НОРХЎЖАЕВ,
«Автодормехбаза» ходими.

● Очиқ гап, мен бирор умумий овқатланиш ошхоналарида овқатлансам, нонни меъёрда оламан. Мабодо бир-икки бурда нон ортиқ қолса қоғозга ўраб олиб кетаман, увол бўлмасин дейман.

С. ҒИЁСОВ,
меҳнат ветерани, шахсий пенсионер.

ИБН СИНО — РИЗҚ-РЎЗИМИЗ ҲАҚИДА

Аллома Абу Али ибн Сино ризқ-рўзимиз нонни фақат овқатгина эмас, балки кўпгина касалликларга шифо бўлиш хусусиятларини ҳам бундан минг йил олдин тажрибада синаб кўрган. Азиз оқшомхон, қуйида буюк ҳакимнинг ҳикматона гапларини ўқинг.

● Нон тоза, тузли, хамири яхши ишланган, оширилган ва тандирда яхши пиришилган бўлиши ҳамда бир кеча тўхтатиб ейилиши керак.

● Иссиқ нонни киши табиати яхши қабул этса-да, уни қайноқ ҳолида ейиши яхши эмас.

● Кепаксиз ундан қилинган нон кепакли ундан қилинган нондан яхшироқ бўлади.

● Ун қанчалик тоза бўлса, уни шунча яхши хамир қилиб, тоза ошгунча қўйиш ва унинг тузини роса қилиб, яхши ва кўп ишлаш керак.

● Ғиштдан қилинган майда кавакли тандирда пиширилган нон, оддий тандирда икки тарафдан бир хил пишган нондек бўлмайди.

● Ювилган нон совутувчи бўлиб, озиқлиги кам бўлади ва у, меъдада сузиб юради. У иссиқ мижозли кишилар учун яхши бўлиб, тиқилмалар пайдо қилмайди ва қизитмайди. Нонни ювиш усули қуйидагича: суви қочган нонни олиб, унинг мағзи иссиқ сувда ивитилади. Сўнгра юзасига чиққан сувини тўкиб ташлаб, янгиланади. Нон ачитқилик қувватини йўқотгунча ва яхши бўккунча шу хилда суви янгилаб турилади.

● Кепаксиз нон бошқа хил нонларга қараганда яхши озиқ ҳисобланади. Лекин, у секин сингади.

● Эланмаган серкепак ундан қилинган нон тез сингувчи, лекин кам озиқали бўлади.

● Хамиртуруши кам нон кўп озиқлидир. Лекин унинг озиғи ёпишқоқ бўлиб, тиқилмалар пайдо қилади. Бундай нон фақат кўп ҳаракат қилувчилар учун ярокдидир.

● Сутга қориб пиширилган нон кўп озиқали бўлиб, меъдадан секинлик билан тушади.

● Янги буғдойдан қилинган нон тез семиртиради.

● Буғдой нони асал суви ва мувофиқ ширалар билан биргаликда ишлатилса, иссиқ шишлар учун бўлиб, уларни юмшатади ва совутади.

● Туз ва сув билан аралаштирилган нонни темирўткага суртилса, фойда қилади.

● Иссиқ нон ўзининг ҳарорати билан ташна қилади ва ўзининг буғсимон хўллиги сабабли меъдада сузиб юради. Шу сабабли тезда тўйдиради. Иссиқ нон тез ҳазм бўлади, лекин секинлик билан пастга тушади.

Мўъжизасиз мўъжизалар

ОКЕАН ТУБИДА НИМА БОР?

1981 йили бир группа америкалик ғоввослар 685 метр чуқурликдаги сув остигача бориб рекорд қўйган эдилар.

Олти француз ғоввослари водород ва кислород қоришмасидан тайёрланган газ— «Гидрокс» билан нафас олган ҳолда сувга тушиб, бу кўрсаткични янгилашмоқчи бўлишаётир. Улар океаннинг 1200 метр тубигача боришни мўлжаллашмоқда.

ОДАМ ВА АВТОМАШИНА

Автомашиналар ҳаракатланаётган пайтда бензин сарфлаб, бензопирин деган газсимон тутун чиқаради. Бу модда инсон сиҳат-саломатлиги учун зарарлидир.

Битта автомобиль минг километр йўл юриш асносида бир кишининг бир йиллик кислород нормасини «ютади».

ЗИЛЗИЛА САДОСИ

Страсбургдаги Ер физикаси институтида ҳар йили сайёрамизда 300 мингтагача ер қимирлаб туриши қайд этилди. Бунинг кўпчилиги шу даражада кучсизки, уни фақат юқори сезгир аппаратларгина пайқайди. Аммо бўлиб турадиган кучли зилзилалар оқибатида, ҳар йили ўрта ҳисобда 15000 одам нобуд бўлиб туради.

● ДИЛ СЎЗЛАРИ

ОСУДА ТУРМУШ УЧУН

Дунёда урушдан жирканмайдиган бирорта халқ, элат йўқ. Фақат имонини йўқотган айрим шахслар бор холос. Улар бир куни эл қаҳрига дучор бўлишлари тайин. Зотан, ҳар қандай ёвуз ниятли кишилар бутун бир инсоният тарихини ўзлари истаганларича белгилашмайди. Дунё халқларининг нафас сўзи «Тинчлик» деган кудратли ва адолатли бир тилак борки, унинг йўлига ғов бўлмоқчиларнинг тақдири аянчли.

Мен Улуғ Ватан уруши иштирокчисиман. Тақдир тақозоси билан даҳшатли уруш сўқмоқларида жанг қилганман. Ҳозир ҳаёт қуролдош дўстларим билан хат ёзишиб тураман, бевақт қурбон бўлган сафдошларимнинг номлари ёдимда муҳрланиб қолган. Истагим дунёда тинчлик бўлсин, заминнинг ҳар бурчагидаги ҳаётга ташна, тинчликсевар ва меҳнаткаш аҳоли бошига уруш даҳшати тушмасин.

Э. ИКРОМОВ,
Улуғ Ватан уруши инвалиди ва меҳнат ветерани.

• Буни ўзингиз тайёрланг

УЙ НОНЛАРИ

Уй нонининг ўзига хос хушбўй иси, лазиз мазаси, чиройли кўриниши, шифолиги ва еяверсанг ҳам сира кўнгилга тегмайдиган хусусиятлари бор. Унинг турлари шу қадар кўпки, саноғига етиш қийин. Биз қуйида тавсия этаётган уч хил нон жуда содда рецептдагилари бўлиб, буни газ духовкаларида пишириш мумкин. Чунончи, оби нон (маъноси — хамири сувда қорилган деган бўлади), ширмолидан (сутга қорилган), нони жаззин (жизза қўшиб тайёрланган) хилларидир.

ОБИ НОН

Илиқ сувда хамиртуруш билан туз эритасиз, унни элаб қисм-қисмлаб солиб қаттиққина хамир қорасиз. Тоғораси билан ўраб иссиқ жойга ошириш учун олиб қўясиз. Кўпчиган хамирдан чамаси 250—300 граммли бўлаклар узиб олиб, зувалалар ясайсиз, сўнг супраға қатор териб юзига дастурхон ёпасиз-да, 15—20 минут қолдирсангиз хамири яхши тинади. Кейин ўртасининг қалинлиги ярим сантиметр, чет ҳошиялариники эса 2 сантиметрли қилиб нон ясайсиз-да, қалин қилиб чекич урасиз, газ духобкасини ёқиб қўйиб 300 даража ҳароратгача қиздирасиз, патнисларини ёғлаб, нонларни териб то юзи қизариб сингигунча пиширасиз. Чиройли чиқсин учун юзига ийланган тухум суртсангиз ҳам бўлади.

МАСАЛЛИҚ: бир кило ун, икки стакан сув, бир чой қошиғида туз, 30 грамм хамиртуруш етади.

СУТЛИ НОН

Хамири, оширилиши, ясалиши ҳамда пиширилиши худди юқорида айтилгандек адо этилади. Фарқи шундаки, хамир қорганда сув ўрнига сут ишлатилади. Бунда сиз янги соғилган ёки чуви қилиб ёғи олинган, ё ачиб қолган сутдан фойдаланишингиз мумкин. Хамирни ҳатто сузма қаттиқ тайёрлагандан томган қатиқ зардобида қорса ҳам бўлаверади. Фақат ачиган сут ва зардоб ишлатганда нон нордон бўлиб қолмаслиги учун хамиртуруш миқдори 20 граммга камайтирилади, эритилган қўй ёғи, бўлмаса маргарин қўшиб юборилади.

МАСАЛЛИҚ: бир кило ун, икки стакан сут, бир чой қошиғида туз, 30 грамм хамиртуруш. Зардоб ёки ачиган сут ишлатилганда икки стаканига 20 грамм хамиртуруш, ярим стакан қўй ёғи ёки бир пачка қаттиқ маргарин турп қирғичда қириб аралаштириб юборилади.

ЖИЗЗАЛИ НОН

Оширилган хамирни урвоқ сепилган стол устида ёки оштахтага қўйиб, қалинлиги 1,5—2 сантиметр қилиб қўл билан ёясиз. Ейманинг юзига пиёз қориштирилган жиззани бир қават қилиб соласиз. Сўнгра хамирни рулетга ўхшатиб думалатиб ўрайсиз ва билакдан каттароқ бўлган ана шу рулетни ўнг қўл билан олға, чап қўл билан ўзингиз томонга думалатиб, бир неча бор эшсангиз жиззаси яхши аралашади. Бундан 200—300 граммли зувалалар ҳозирлаб 15—20 минут усти ёпилган ҳолда тиндириб оласиз, ўртасининг қалинлиги бир сантиметр, чекалари 3 сантиметр келадиган нонлар ясаб қаттиқ-қаттиқ чекич уриб, юқорида айтилгандек усулда духовкада пиширасиз.

МАСАЛЛИҚ: бир кило ун, икки стакан илиқ сув, 35 грамм хамиртуруш, бир чой қошиғида туз, икки стакан жизза, икки-уч бош пиёз керак бўлади.

• Қадимги ҳикоятлар

ДОНИШМАНДНИНГ БАҲОСИ

Бир мисрлик донишманддан сўрашибди:

— Сиз дунёдаги барча неъматлар ичида нимани юқори баҳолайсиз?

Донишманд шундай дебди:

— Мен донни — нонни юқори баҳолайман, зеро нон — барча неъматларнинг султони.

ҲАР БОЗОРНИНГ ДОСТОНИ

Донишманд Абу Исҳоқ Ҳаллождан одамлар сўрашибди:

— Нондек мўътабар неъматни қандай шарҳласа бўлади?

Абу Ҳаллож дебди:

— Ноннинг шарҳи пинҳон қоладиган нарса эмас. У ҳар бозорда айтиладиган достон. Ноннинг шуҳрати ва бозори ўлмайди.

ЭЪТИҚОДИМ, ИМОНИМ

Мирзо Улуғбек Самарқанд атрофида юрганда йўл ёқасида ётган бир бурда нонни кўриб дарҳол отдан тушди ва уни олиб қўйнига солди. Буни кузатиб турганлардан бири Мирзо Улуғбекдан сўради:

— Султоним, нега бизга буюрмай, ўзингиз отдан тушиб нонни олдингиз.

Улуғбек шундай деб жавоб берди:

— Ноннинг ерда ётганини дастлаб мен кўрдим, уни ердан олишни бошқа кишига буюриш нонга нисбатан ҳурматсизлигим бўлади. Эътиқодимиз, имонимиз нон, нон олдида эса, менинг подшоҳлигим, мартабам ҳеч нарса эмас.

ДОНОЛАР БИСОТИДАН

Ҳар куни ул нону сувни олур эди,
Нонни бир гўша ичра солур эди.
. . . .
Кесмиш эрди аёғлардан банд,
Нон иси бирла бор эди хурсанд.

Алишер НАВОИЙ.

●

Тинчлигин қадрин билмас хормаган,
Беклик қила билмас бериш бермаган.
Чўлда очлик машаққатин кўрмаган,
Уйда иссиқ ноннинг қадрин ҳеч билмас.

МАХТУМҚУЛИ.

●

Чопишур ёнтоғ ўтин марду занф иссиқда куйиб,
Ер зағора нонини топса отин қанд қўйиб.

МУҚИМИЙ.

БИР ШИНГИЛДАН

● Оттоман империясида нонвойнинг алдоқчилиги учун қаттиқ жазолашган. Уни арқонга боғлаб, ўғирлаган нони билан бирга кўчада сазойи қилишган.

● Энг йирик нонвойхона Измайловода бўлиб, у подшо саройи ихтиёрида эди. «Нон саройи» бир неча палаталарга бўлинган ва уларнинг ҳар бирида маълум хил нон ёпилган.

● Ўрта аср бошларида кўпгина Европа мамлакатларида социал аҳоли ўртасида нон тановул қилишда катта фарқ бўлган. Қирол оиласи фақат янги ёпилган нонни еган. Бир кун олдин ёпилган нон олий табақага, икки кунлик нон майда дворянларга, уч кунлик нон эса монах ва мактаб ўқувчиларига берилган.

● Қадимги Юнонистон ва Мисрда ноннинг шифобахшлигига алоҳида аҳамият беришарди. Нон ошқозон касалига малҳам бўлади, деб қарашган.

Материалларни Карим МАҲМУДОВ ва Тўлқин РАСУЛЕВЛАР тайёрлаган.

КУБАЛИК АВТОРЛАРНИНГ КИТОБЛАРИ — ЎЗБЕК ТИЛИДА

Ғ. Ғулом номли бадиий адабиёт нашриёти кубалик ёзувчиларнинг «Жиноят қайтарилмайди» ҳикоялар тўпламини босмадан чиқарди. Тўплам Озодлик ороли халқининг янги ҳаёт учун олиб борган қаҳрамонона кураши тўғрисида, империалистик давлатлар ва энг аввало революцион Кубани бўғиб ташлашга интилаётган АҚШнинг доимий ҳамлаларидан мамлакатни ҳимоя қилиш тўғрисида ҳикоя қилинади. Тўпламга Энрико Лабрадор, Руис Лисандро Отеро ва Феликс Пит Родригеснинг ҳикоялари киритилган.

Ҳозирги вақтда нашриёт Альберто Молин Родригеснинг «Қил устидаги ҳаёт» повестини босмадан чиқаришга тайёрламоқда. Китобда Куба халқи душманларининг фош этилиши тўғрисида ҳикоя қилинади.

(ЎзТАГ).

● ҲАМШАҲАРЛАР, СИЗЛАР УЧУН

ЯНГИ АВТОБУС МАРШРУТИ

«Главташпассавтотранс» бошқармаси Юнусобод массиви аҳолисига транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш мақсадида янги 83-автобус маршрутини очди.

Бу маршрутда қатнайдиган автобуслар Юнусобод массивининг 6-кварталидан чиқиб, шаҳар Ҳалқа йўли орқали метронинг «Максим Горький» станциясигача боради. Янги маршрут бўйича янги автобуслар линияга чиқарилди. Юнусобод массивининг 6-квартали аҳолиси бу маршрут хизматидан мамнун бўлмоқда.

Т. ЮСУПОВ.

• Санъатнинг сеҳрли олами

Юртдошлар ҳақидаги фильмлар

Наманган область Тўрақўрғон районидаги болалар ҳаваскорлик киностудиясининг қатнашчилари «Изтопарлар изланишни давом эттирмоқдалар» деган янги фильмни суратга олдилар. Бу фильм шу районда истиқомат қиладиган ажойиб кишиларга бағишланган. Фильмнинг биринчи кадрларида 3-мактабда ишлаб турган изловчилар группаси ҳақида ҳикоя қилинади. Мактаб ўлкашунослари тарих ўқитувчиси Ёқуб Ғаффоров раҳбарлигида Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун курашда иштирок этган, биринчи колхозларни тузган ўз юртдошларини изламоқдалар. Болалар Улуғ Ватан уруши солдатлари тўғрисидаги материалларни тўпламоқдалар. Юртдошларининг фотосуратлари, ҳужжатлари, ҳикоялари мактаб музейининг мулки бўлиб қолди. Кинокамера шу ердан йўлга отланди. Фильм қаҳрамонлари орасида педагогнинг ўзи, уруш қатнашчиси, пенсиядан кейин ҳам мактабда ишлаётган Ёқуб Ғаффоров ҳам бор.

Ёш кинематографиячилар граждандар ва Улуғ Ватан уруши ларининг ветерани, донгдор деҳқон Абдуғаффор Назаров ҳақида, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, пахтачилик бригадасининг собиқ бошлиғи, ҳозирда республика миқёсидаги пенсионер Чўлпоной Қудратуллаева тўғрисида қизғин ҳикоя қилиб беришди. Болалар ветеранларнинг кексалигига қарамай, жамоат ҳаётида фаол иштирок этаётганлигини, деҳқончилик маҳорати сирларини ўрганишда ёшларга ёрдам бераётганлигини айтдилар.

«Изтопарлар изланишни давом эттирмоқдалар» фильми бир неча йилдан буён Тўрақўрғондаги ёш киноҳаваскорлар студияси яратаётган юртдошлар тўғрисидаги йилномани давом эттирди. Болалар ўз фильмларида меҳнат илғорларини, мактаб ҳаётини, ўқувчилар бригадаларининг дала ва фермаларига ёрдамини мароқли ҳикоя қилиб бермоқдалар. Улар яратган фильмларнинг кўпи тарих ва география дарсларида намойиш этилмоқда. Инглиз тилида ёзиб олинган фильмлар эса шу тилни ўзлаштиришга кўмаклашмоқда.

Муқаддам Назаров раҳбарлик қилаётган студияда мактаб ўқувчиларидан 60 киши шуғулланмоқда. Улар яратган фильмлар ҳаваскорлик кинофильмлари конкурслари, болалар ҳаваскорлик ижодиёти кўриклари нинг дипломларига сазовор бўлган. Шу кунларда ёш киноҳаваскорлар «Москва» колхозида ўн биринчи беш йиллик пешқадамларига бағишланган янги тўла метражли картина устида иш бошладилар.

(ЎзТАГ).

„ТО" спорт ҳафтаси

ТОҒ-ЧАНҒИ СПОРТИ БЎЙИЧА СССР КУБОГИ

ҚИЯЛИКЛАР БЎЙЛАБ ЕЛДЕК УЧИБ...

Чимён. 7 январь. Гигант-слалом (аёллар). (Телефон орқали).

Тоғ-чанғи спорти бўйича СССР Кубоги V тур мусобақаларини биринчи бўлиб аёллар бошлаб беришди. Маълумки, бу трасса бир неча йилдан буён халқаро мусобақалар ўтказиш трассаси бўлиб қолди.

Биринчи уринишда Петропавловск-камчатсклик чанғичи Лариса Фомичева энг яхши натижа кўрсатди. Иккинчи уринишда ҳам хатога йўл қўймаган бу чанғичи пешқадамликни қўлда сақлаб қолди. Шундай қилиб, ўтган йили Чимёнда социалистик мамлакатлар «Дўстлик» Кубоги учун ўтказилган халқаро мусобақаларнинг ғолиби Л. Фомичева бу сафар ҳам биринчи ўринни қўлга киритди. Иккинчи ўринга львовлик динамочи Наталья Перчаткина кўтарилди. Учинчи ўринни эса Елена Бухтиярова эгаллади.

Айтиш керакки, республикамизда чанғи спорти эндигина ривожланиб бормоқда. Шу боисдан ҳам республикамиз терма командасининг вакиллари беллашувларда яхши натижа кўрсата олишмади. Аммо, мусобақалар улар учун катта синов ва тажриба мактабини ўтамоқда.

Чимён. 8 январь. Гигант-слалом (эркаклар). (Телефон орқали).

Чимёндаги тоғ-чанғи йўлкалари ҳамма учун омадли бўлди деб бўлмайди. Бунинг учун бир фактни келтиришнинг ўзи кифоя. Эркаклар ўртасидаги гигант-слалом баҳсини 91 спортчи бошлаган эди. Уларнинг кўплари биринчи уринишдаёқ маррага етиб келишолмади. Бинобарин, иккинчи ўринишда қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум бўлишди.

Иккинчи уринишда ҳам армиячи чанғичи Михаил Тимофеев энг яхши натижа кўрсатиб СССР Кубоги V тур мусобақаларининг ғолиби бўлди. Иккинчи ўринга «Буревестник» кўнгилли спорт жамиятининг вакили Игорь Еремеев, учинчи ўринга эса Сергей Носов кўтарилди. Ҳаммаси бўлиб мусобақани 14 киши муваффақиятли якунлади.

Чимёнда ўтказилаётган СССР Кубоги мусобақаларининг қатнашчилари, меҳмонлар ва спорт мухлислари Чимёнда Тошкентдаги ҳаваскор югурувчилар клуби аъзоларининг пайдо бўлишини гулдурос қарсаклар билан кутиб олишди. Эстафетали соғломлаштириш-югуриш мусобақаларининг қатнашчилари орасида москвалик 79 ёшли М. Котляров ҳам бор эди.

«7-Мостострой» тресги ўн учинчи кўприк қурилиши отрядининг ишчи ва хизматчиларининг кўплари ишга велосипедда келишади. Уйга ҳам велосипедда қайтишади. Бу ишчи ва ходимларга иш вақтини тежаш билан бирга саломатликларини ҳам мустаҳкамлашга катта ёрдам бермоқда.

СУРАТДА: кўприк қурилиши отрядининг велосипед спорти мухлисларидан бир группаси. В. ПЛЕТИНСКИЙ фотоси.

• Сайёҳ мулоҳазаси

ТАЖРИБА БОЙИТИЛСА

Ўтган йилнинг охирида мен Москва шаҳарларида бўлдим. Бу группаларининг фаолияти билан фасида ўз мулоҳазаларим билан Ленинград, Таллин, Тарту ва жойлардаги соғломлаштириш танишдим. Бугун «Оқшом» саҳиўртоқлашмоқчиман.

Ленинграддаги «Спартак» ҳаваскор югурувчилар клуби «Спартак» кўнгилли спорт жамиятининг ўқув базасида жойлашган. Клубда бир вақтнинг ўзида 600 киши шуғулланиши учун барча шароит яратилган. Соғломлаштириш машқлари мунтазам ўтказилади. Ечиниш, ювиниш хоналари мавжуд. Клубнинг ёнида ўрмон-боғ зонаси жойлашган. Машғулотлар шу ерда ўтказилади. Клубга кириш иштиёқмандлари жуда кўп. Шу боисдан ҳам Нева соҳилидаги ҳаваскор югурувчилар клубининг филиаллари кўпайиб бормоқда. Аҳоли турар жойларида саломатликни мустаҳкамлашга катта ёрдам берадиган югуриш клубининг филиаллари ташкил этилмоқда. Клуб аъзолари ёшларига ва жисмоний тайёргарликларининг даражасига қараб группаларга бўлинади. Машғулотлар ва машқлар дам олиш кунлари ташкил этилади. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, машғулот интизомини бузган кишилар дарҳол клуб аъзолигидан чиқариладилар.

Ленинграддаги ҳаваскор югурувчилар клубида машқни биринчи марта бошлаётганлар, ўқувчилар ҳам шуғулланишади. Бу клубда даволаш группалари, спорт ва марафонча югуриш группалари мавжуд. Клуб аъзоларининг машғулотларини врачлар назорат қилиб туришади. Группалар ҳар йили бир неча марта биргаликда олис масофага югуриш бўйича машғулот ўтказишади.

Ҳаваскор югурувчилар клуби группаларидаги машғулотларнинг мунтазам ўтказилиши, югурувчиларнинг доимо медицина ходимлари назоратида бўлиши ленинградлик ҳаваскор югурувчиларга чиниқиш, тетик ва бардам бўлишларига катта ёрдам беряпти.

Эстониядаги Тарту ва Таллин шаҳарларидаги соғломлаштириш-физкультура ишлари соҳасида тўпланган тажриба ҳам диққатга молик. Умуман Эстонияда ҳафтанинг сешанба кунида ҳаваскор югурувчилар куни ўтказилади. Чоршанба кунлари эса стадион ва спорт майдончаларида оммавий мусобақалар ташкил этилади. Пайшанба куни мўлжалга олиш машғулотлари бўлади. Бу оммавий тадбирлар қатъий план асосида ишдан кейин ташкил этилади. Машғулотларнинг планини район ва шаҳар спорт комитетлари тасдиқлайди.

Мен жуда кўп клубларнинг иш фаолияти билан танишдим. Энг асосийси шундаки, улар бир-бирларининг ишларини кўр-кўрона қабул қилиб олаётганлари йўқ. Аксинча, географик шароит, шу жойнинг ўз хислатларини ҳисобга олган ҳолда машғулотлар ўтказишади. Масалан, сувга яқин жойда жойлашган клублар сузиш машғулотларини ўтказишга кўпроқ аҳамият беришади. Тошкентда эса тоғларга туристик юришлар уюштириш оммалашган. Айни пайтда велоспорт билан шуғулланиш ҳам кўпчиликка манзур бўлмоқда. Шунингдек, югурувчиларнинг сафи ҳам кенгайиб боряпти. Аммо югуриш тошкентлик ҳар бир кишининг ҳаётий эҳтиёжига айланиши учун ҳали кўп нарсани амалга ошириш керак.

Н. ТАТАРИНОВ,
Тошкентдаги ҳаваскор югурувчилар клубининг раиси.

СПОРТ КУНДАЛИГИ

● Тошкентдаги ҳаваскор югурувчилар клубининг аъзолари янги йил арафасида Тошкент кўчалари бўйлаб югуриш баҳсларини ташкил этишди. Ҳаво анча совуқ бўлишига қарамасдан 15 километрли масофага ўтказилган мусобақаларда жуда кўп киши иштирок этди.

Баҳснинг ўзига хос хусусияти шундан иборат эдики, унда Қорбобо ва Қорқиз қатнашди. Қорбобо ролини москвалик 79 ёшли Михаил Михайлович Котляров ва Қорқиз ролини тошкентлик Наталья Михайловна Кутепова бажарди.

● Тошкентда мастер нормаси бўйича эркаклар ва аёллар ўртасида ўтказилган Бутуниттифоқ шахмат турнири якунланди.

Эркаклар ўртасидаги баҳсда тошкентлик В. Логинов ва ярославллик Ю. Шабанов бир хил очко тўплаб биринчи—иккинчи ўринни эгаллашди.

Аёллар ўртасидаги баҳсда эса Ўзбекистон шахмат мактабининг тарбияланувчиси Флюра Ҳасанова ғолиб чиқди. Маълумки, у қизлар ўртасида ўтказилган мусобақада жаҳон чемпиони ҳамдир.

«Пахтакор»: кеча ва бугун

ФУТБОЛ КАНИКУЛИ ЯКУНЛАНДИ

Футбол бўйича олий лига командалари яқиндагина ўзларининг СССР 46-чемпионатидаги сўнгги ўйинларини ўтказишгандек туюлади. Маълумки, бу чемпионат ниҳоятда қизиқарли ва ҳаяжонли бўлди. Деярли икки ой давом этган дам олишдан кейин мамлакатимиздаги энг кучли коллективлар мамлакат 47-чемпионати ва СССР Кубоги ўйинларига тайёргарликни бошлаб юборишди. Ҳозир улар тинмай машқ қилишяпти.

Мухбиримиз Тошкентнинг «Пахтакор» командаси машғулот ўтказаётган Қибрайдаги спорт-машғулот базасида бўлиб, команданинг мавсумга қандай тайёргарлик кўраётганлиги билан қизиқди. Ҳозир бу ерда тошкентлик футболчилар Олимпиада мавсумининг учрашувларига жиддий тайёргарлик кўришмоқда. У пахтакорчиларнинг устозларидан бири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер, спорт мастери В. Кольцовдан газетхонларни қизиқтираётган бир неча саволларга жавоб беришни илтимос қилди.

— Вячеслав Алексеевич, коллектив дам олишни қандай ўтказди ва тайёргарлик машғулотларини қачондан бошлади?

— Ўтган йилги чемпионатнинг сўнгги ўйинидан кейин коллектив дам олишга чиқди. 16 декабрга қадар футболчиларимиз дам олишди. 19 декабрдан 28 декабрга қадар Танзанияда бўлдик. У ерда уч ўртоқлик учрашуви ўтказдик. Мамлакатдаги энг кучли клублар билан бўлган бу учрашувларнинг бирида ғалабага эришдик. Бир учрашувни дуранг билан якунлаб, бир учрашувни бой бердик. Бу учрашувларнинг натижаси команданинг тўла тайёргарлигидан далолат бермайди.

3 январда команда аъзоларини тўпладик. Йиғилиш ўтказиб, машғулотни бошладик. Ҳозир тайёргарлик ишларига жиддий киришганмиз.

— «Пахтакор»да қандай ўзгаришлар бўлди?

— Жиддий ўзгаришлар бўлгани йўқ. Танзаниядан қайтиб келганимиздан кейин Андрей Якубик командадан кетди. У футбол ўйнашни тўхтатди. Шунингдек, Дмитрий Огай ва команданинг иккинчи дарвозабони Владимир Николаев ҳам коллектив билан хайрлашди. Уларнинг ўрнига Эдгар Гесс қабул қилинди. Футбол мухлислари бу ўйинчини яхши билишади. У Москванинг «Спартак» командасида ўйнаган эди. Жуда тажрибали футболчи. Шу боисдан ҳам биз Эдгар Гесс ва оғир жароҳатдан кейин яна машғулотларни бошлаб юборган Виталий Жилкин, Игорь Семенко, Валерий Якимцовларга катта умид боғламоқдамиз. Шунингдек, «Пахтакор»га республикадаги коллективлардан ўндан зиёд ёш футболчилар таклиф этилди. Улардан бири «Зарафшон»нинг ўйинчиси Игорь Пилюгиндир. СССР халқларининг VIII Ёзги Спартакиадасида юксак маҳорат намойиш этган бу ўйинчи асосий составга қабул қилинди.

Тренерлар составида ҳам ўзгариш бор. Сергей Доценко Наманганнинг «Навбаҳор» командасига катта тренер этиб тайинланди. Унинг ўрнига командага «Наримановец» командасининг тренери В. Пшеничников қабул қилинди.

— Футболчилар машғулотларни қандай ўтказишяпти? Биринчи учрашувлар қачон ўтказилади?

— Агар жоиз бўлса айтиш керакки, ҳозир спортчилар спорт формасини тиклашмоқда. Врач ҳар бир футболчининг жисмоний ҳолатига қараб қандай машқ бажариши лозимлигини белгиламоқда. Умуман олганда жисмоний тайёргарлик билан боғлиқ машғулотлар ўтказиляпти.

Машғулотларни якунлаш давомида Душанбенинг «Помир» командаси билан икки марта ўртоқлик учрашуви ўтказишни мўлжалламоқдамиз. Бу учрашувлар 28 ва 31 январь кунлари бўлади. Кейин февраль ойида Тошкентда бўладиган халқаро турнирда иштирок этишни мўлжалламоқдамиз. Февраль ойининг охирида биринчи расмий учрашувни ўтказамиз. Яъни Воронежнинг «Факель» ва Ивановонинг «Строитель» командаси ўртасидаги учрашув ғолиби билан СССР кубоги баҳсини бошлаймиз. 10 март куни Тбилиси шаҳрида маҳаллий «Динамо» командаси билан мамлакат 47-чемпионатининг биринчи учрашувини ўтказамиз. Кейин «Нефтчи» билан беллашамиз. Шундан сўнг икки учрашувни Тошкентда ўтказамиз. Дастлаб Ереваннинг «Арарат», кейин эса Харьковнинг «Металлист» командаси меҳмонимиз бўлади.

Шундай қилиб, тошкентлик футболчилар бу йилги мавсумнинг масъулиятли учрашувларига тайёргарликни бошлаб юборишди. Бу мавсум ҳамшаҳарларимиз учун қандай бўлишини ҳозир айтиш қийин. Мухлислар коллективдан чиройли ва ҳужумкор ўйин кутмоқда.

Суҳбатни ёзиб олди **М. ГОРБАЧЁВ**

Редактор Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/I да **Флория Тоска** (19.30, мактаб ўқувчиларининг каникул кунларидаги барча кундузги спектакллар учун билетлар сотилган).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/I да **Келинлар қўзғолони**, 11/I да **Парвона**, 12/I да **Абу Али ибн Сино**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/I да **Гулсара**, 12/I да **Тошкентликлар**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Циркда арча» Катта Янги йил томошалари (10.00, 12.30, 15.00, 18.00).

КИНО

10 ЯНВАРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«АБДУЛЛА» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (18.30, 20.45; телефон 78-47-25), **Санъат саройи** (катта зал, 18.20, 20.30; телефон 44-21-74), **Нукус** (18.30, 21.00; телефон 46-70-69), **Қозоғистон** (17, 18, 20, 21.00; телефон 35-24-92), **Москва** (18.30, 20.30, телефон 33-05-01), **Восток** (18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

«САРИҚ АТИРГУЛ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ТАБИБ» — **Дружба** (17.30, 20.00).

«ЖЎНАТИЛМАГАН УЧ МАКТУБ» — **Чайка** (18.30, 21.00; телефон 77-06-20).

«БОЛАКАЙЛАР» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

11 ЯНВАРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«АБДУЛЛА» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (11.15, 13.30, 16, 18.30, 20.45; телефон 78-47-25), **Санъат саройи** (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.20, 20.30; телефон 44-21-74), **Нукус** (11, 13.30, 16, 21.00; телефон 46-70-69), **Қозоғистон** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21.00; телефон 35-24-92), **Москва** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.30; телефон 33-05-01), **Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

«САРИҚ АТИРГУЛ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ТАБИБ» — **Дружба** (12, 14.30, 17.30, 20.00).

«ЖЎНАТИЛМАГАН УЧ МАКТУБ» — **Чайка** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 77-06-20).

«БОЛАКАЙЛАР» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

М. Қориёқубов номидаги ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

11, 12 ЯНВАРЬ СОАТ 19.30 ДА

«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар

ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА
ОТАМУРОД БЕКЖОНОВ

Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати ОЛИМЖОН ОРИФЖОНОВ.

Солистлар: Бахтиёр ТЎЛАГАНОВ, Муножот ЙЎЛЧИЕВА, Салоҳиддин ЛУТФУЛЛАЕВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Доно ШОРАҲМЕДОВА, Аҳмаджон ШАРИПОВ, Жамила ЙЎЛДОШЕВА, Робия ОЛИМЖОНОВА.

Сатира, юмор ва интермедия ижрочиси — Абдуфаттоҳ САИДОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани Отамурод БЕКЖОНОВ олиб боради.

«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари Олмахон ҲАЙИТОВА.

Музика раҳбари — Шавкат МИРЗАЕВ.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ҚОШИДАГИ

ёшларни олий ўқув юртларига кириш учун тайёрлайдиган

МАРКАЗИЙ КУРСЛАР

1984 ўқув йили учун

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов курсларига кирувчилар университет ректори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат нусхаси (10-синф ўқувчилари учун мактабдан справка), турар жойидан справка, 3x4 см. ҳажмдаги 2 та фотосурат, иш жойидан справка (ўрта маълумотлилар учун).

МАШҒУЛОТЛАР МАТЕМАТИКА, ФИЗИКА, ХИМИЯ, БИОЛОГИЯ, ОНА ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ, ТАРИХ ВА ЧЕТ ТИЛЛАРИ (инглиз, немис, француз)ДАН ҲАФТАСИГА УЧ МАРТА КЕЧ СОАТ 19.00 ДАН УНИВЕРСИТЕТ БИНОСИДА (студентлар шаҳарчаси) ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ҳужжатлар душанба, чоршанба ва жума кунлари, кеч соат 17.00 дан 20.00 гача ТошДУ бош корпусининг «А» бўлими математика факультетининг 5-қават, 501-хонасида қабул қилинади.

«РАДИОТЕХНИКА К—101 СТЕРЕО» ЯНГИ РАДИОКОМПЛЕКСДИР

РИГАДАГИ «РАДИОТЕХНИКА» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ АНА ШУ МАҲСУЛОТНИ ТАЙЁРЛАБ ЧИҚАРМОҚДА.

СТЕРЕОКОМПЛЕКС ТАРКИБИ ҚУЙИДАГИ АППАРАТУРАЛАРДАН ИБОРАТ: **электропроигреватель, тюнер (радиоприёмник), кучайтиргич, магнитофон ва акустика системаси.**

«РАДИОТЕХНИКА ЭП-101» (приставкали) 1-классли электропроигреватели барча форматдаги стереофоник ва монофоник грампластинкаларни юқори сифатли эшиттириш учун мўлжалланган.

Дискнинг тезлиги — минутига 33 1/3 ва 45, 11 айланишдан иборат.

Габарит ҳажми — 430x330x160 мм.

Оғирлиги — 10 килограмм.

Тюнер (радиоприёмник қурилмаси) — 1-классли кўп тўлқинли стереофоник радиоприёмнигидир. У узун, ўрта, қисқа ва ультра қисқа тўлқинли диапазонлардаги радио эшиттириш станцияларининг эшиттиришларини қабул қилиш учун мўлжалланган.

Габарит ҳажми — 430x330x80 мм.

Оғирлиги — 7 кг.

«РАДИОТЕХНИКА М-201» магнитафон панелли — 40 — 14000 Гц (линияли чиқиши) ишчи диапазонидир;

— детонациясининг коэффициенти — 0,15 процент;

— гармоника коэффициенти — 3 процентли (линияда чиқишида).

БУ РАДИОКОМПЛЕКСДА ҚУЙИДАГИ ҚУЛАЙЛИКЛАР БОР:

— ваакумли—люминисцентли индикаторда лентанинг ишлатилишини ҳисоблаб борадиган уч рақамли ҳисоблагичи бор;

— каналлар бўйича ёзувнинг сифатини индикация қилади;

— шовқинни йўқотадиган актив системаси бор.

«РАДИОТЕХНИКА» У-101 КУЧАЙТИРГИЧИ — 1-классли стереофоник кучайтиргичидир. У блокли бирлаштирилган қурилмалар таркибидаги турли манбалардан моно ва стерео программаларини олий сифатли кучайтириш учун мўлжалланган.

— ҳар бир каналнинг номиналь чиқиш қуввати — 20 вт;

— частоталар кучайтирадиган диапазони 20—20000 Гц;

— габарит ҳажми — 460x330x80 мм;

— оғирлиги — 10 кг.

Бу раидо аппаратураларининг замонавий янги материаллар билан безатилганлиги, унинг ташқи кўринишини ишлашда чиройли панеллар ишлатилганлиги, ранг-баранг қувват ола билиш қулайлиги, овозининг юқори даражада тиниқлиги — бу аппаратураларнинг афзаллигидан далолат беради.

Ишлаб чиқаришда қўлланилган янги технология, диагностика ва контроль этишнинг автоматик системаси бу комплекснинг юқори сифатли ва баркамол ишлашини таъминлайди.

«РАДИОТЕХНИКА — 101» янги стерео комплекси маиший турли радио аппаратуралар билан ҳамоҳанг бўлиб кўринади ва уларни комплектли ҳолда, шунингдек алоҳида-алоҳида блоклар бўйича ҳам сотиб олиш мумкин.

«РАДИОТЕХНИКА К—101» СТЕРЕО» РАДИО КОМПЛЕКСИНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

«УЗКУЛЬТТОРГ»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРАРО БАЗАСИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон—42-95-91).

ТВ

10 ЯНВАРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.30 «Фан ва турмуш».
19.00 «Салом, Тулки хола», «Хасис бой». Мультфильмлар.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Сайловлар олдидан».
19.45 «Сиз яратган боғ».
20.20 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия.
21.30 «Время».
22.00 «Олам кинокамера кўзгусида».
22.45 «Дунё воқеалари».
23.00 Т. Петрова ҳамда СССР халқ артисти А. Днишев иштирокида концерт.
23.30 «Сирин қушининг сири». Илмий-оммабоп фильм.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Мен сизни севардим...» Бадиий фильм.
20.10 «Олий нав». Ҳужжатли фильм.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.50 «Ёқутистон қизи». РСФСР халқ артисти А. Ильина ижоди ҳақида фильм-концерт.
21.30 «Время».
22.00 ФИФАнинг биринчи вице-президенти В. А. Гранаткин хотираси учун футбол бўйича халқаро ўсмирлар турнири. СССР-I — СССР-II терма командалари. Ленинграддан олиб кўрсатилади.
23.35 «Спорт ҳафталиги».

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 Янгиликлар.
18.15 «Туғилган кун». Қўғирчоқ фильм.
18.30 «Тенгдошларинг ижоди».
19.00 «Миллионлар ленинча университети». «Социалистик экономикани бошқариш».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Совет турмуш тарзи». Ҳужжатли фильмлар программаси.
20.30 «Ахборот»
21.00 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси камер оркестрининг концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Қишлов — чорвадорлар учун синов».
22.20 «Сиёвуш ҳақида достон». Бадиий фильм. 2-серия.
23.55 Янгиликлар.

II

17.55 Кўрсатувлар программаси.
18.00 «Достоевский расмлари», «Рассомнинг олами». Ҳужжатли фильмлар.
18.40 Эстетика асослари. Санъат турлари. Меъморчилик (рус.).
19.20 «Ассалом, Янги йил!» Болалар учун адабий-музикали композиция.
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Советлар мамлакатининг кишилари». Кинопрограмма.
21.30 МТ II.

11 ЯНВАРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время».
9.40 «Ҳужжатли фильмлар.
10.20 «Қишмисан, қиш». Концерт.
10.50 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм. 5-серия.
12.00 «Уфқ».
13.00 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб». Ҳужжатли фильмлар.
16.00 К.Симонов. Шеърлар. Кундаликлар. Хотиралар.
16.50 Мактаб ўқувчиларининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, УССР Олий Советининг депутати, Николаев областидаги С. М. Киров номли колхоз раиси Н. Н. Рябошапка билан учрашуви.
18.15 «Расмларда қуёш акси бор».
18.30 Фигурали учиш бўйича Европа чемпионати. Жуфт бўлиб учиш. Қисқа программа. Венгриядан олиб кўрсатилади.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Филиппок». Мультфильм.
19.40 «Инсон ва қонун».
20.20 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия.
21.30 «Время».
22.05 Концерт.
22.55 «Москва бўйлаб саёҳат». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
23.15 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

16.15 Янгиликлар.
18.30 Янгиликлар.
18.50 «Қишлоқ янгиликлари».
19.50 Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Сизрань», «Коратов: йигирманчи баҳор».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Сизни оперетта таклиф этади».
21.30 «Время».
22.05 «Ортимизда Москва». Бадиий фильм.
23.30 Москва шаҳар бадиий коллективларининг концерти.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 Янгиликлар.
18.15 «Бизнинг уй». Мультфильм.
18.20 «Республика энергетиклари билан учрашув» (такрорий).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Экранда — детектив». Кинокўрсатув.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Опера театри солистлари...» Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар А. Бозоров ва Т. Ҳусанов.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Чимён чанғисида». Тоғ-чанғи спорти бўйича СССР Кубоги якунларига доир.
22.20 «Телевидение экранида биринчи марта». «Кузда қайтамиз». Бадиий фильм (субтитр билан).
23.45 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

II

9.00 — 16.20 МТ. II.
18.10 Кўрсатувлар программаси.
18.15 «Самарқанд сайқалига мафтунмиз». 3-кўрсатув (такрорий).
19.40 «Қишлоқ ҳаёти» (рус.).
20.00 Янгиликлар.
20.20 Ўқитувчи экрани. Мактаб ва мактабгача ёшдаги болалар муассасаларида рус тилини ўргатиш (рус.).
20.50 Эстетика асослари. Санъат турлари. Меъморчилик.
21.30 МТ II.

«Таштекстильшвейторг» коллективи торгнинг кекса ходими **Болтабой БЕРДИЕВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

10-ЯНВАРЬ, 1984 й. Р—11013. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12